

VĎAČNÝ HOLD LÁSKY, ÚCTY A UZNANIA

Predjarie prináša túžobné očakávanie krásnych dní. Tieto rána, dni a večery sú opakovanou mladosťou roku, keď pookreje každé srdce zapálené lúčom večného života a kľúčacej nádhery v prírode. Dni naberajú jas palety vysnených farieb. Jarný dážď kropí kľúčiaci život a umýva olovenú oblohu, meniac ju na belasý blankyt. Ozdoba priestoru, v ktorom žijeme, je pripravená...

Vánkom predjaria zametané cesty, vyčistené priedomia, vyvetrané obydlia – vešia nový život. Všetko dýcha čistotou, sviežosťou. Aj príroda a v nej a s ňou i človek. Svet okolo nás je akoby prežiarený. Týmto jasom dýcha všetko, čo žije, najviac koruna tvorstva: človek.

V tomto predjarnom marcovom pre-rode hneď na jeho začiatku človek citlivo vkladá diadém vďačnej oslavy ženám-matkám, ktoré v ľudskom rode sú neustálymi udržiavateľkami ľudského pokolenia. Túto vďačnú úctu vyjadruje celý svet. Medzinárodný deň žien je už dnes vlastníckym bohatstvom všetkých národov. Chvála ženy-matky v tento deň je záležitosťou všetkých manželov, synov a dcér, starých i mladých. V továrni sa nakrátko zastaví pulz práce. V úrade utíchne šuchot papiera a rytmus písacieho stroja. Na všetkých pracoviskách prerušia pri tejto spomienke na chvíľu prácu. Dary, drobné pozornosti, slová uznania, kytice vďaky sa odovzdávajú s láskyplným úsmevom a s tým istým úprimným úsmevom sú aj prijímané.

Prečo taká manifestačná glorifikácia ženy? Z akého dôvodu? Za čo? Za život malého človeka.

Za lásku pretkanú ťažkým zlatom bremena, na ktoré sa nikdy nestožovali.

Za lásku svojho srdca aj svojich rúk, ktoré prikladá k práci na stavbe nášho spoločného mierového života.

Za materský, nežný a láskavý pohľad verných očí.

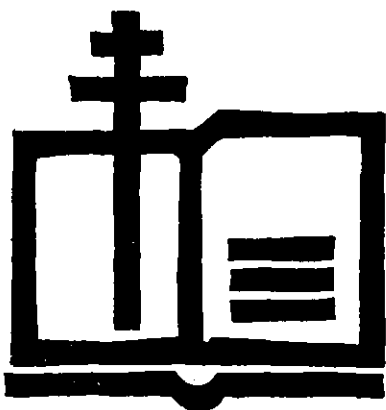
Za neochvejnú vieru v seba a svojho manžela.

Za každý úsmev, ktorým povzbudivo posilňovala svojho druhu, svoje detky.

(Dokončenie na str. 12.)

slovo

Ročník III. • Číslo 3

MAREC 1971

ak. maliar M. Klimčák: BOHORODIČKA, filmtlač 1970.

Liturgický kalendár

8. marca -- Sv. **TEOFYLAKT**, biskup v Nikomédii. Pre odpor proti obrazoborectvu bol poslaný do vyhnanstva. Zomrel r. 485.

9. marca -- Sv. **40 SEBASTSKÝCH MUČENÍKOV**. V pontskom meste Sebastie, z ktorého dnes zostali iba ruiny, odpočívajúci pluk rímskych légii mal medzi sebou 40 uvedomelých kresťanských vojakov. Na príkaz cisárskeho námestníka Agricolu všetci mali obetovať pohanským modlám. Štyridsiati vyznavači kresťanskej viery to odmietli. Boli odsúdení k strašnej smrti: zamrznutiu. Ich statočnosť a príklad vebíli už sv. Vasil Velký a sv. Efrém. Zomreli okolo r. 308.

10. marca -- Sv. **KODRÁT** s družinou bol umučený okolo r. 256–8. Bol korintským lekárom. Iný sv. Kodrát-mučeník patril k dvoru sv. Alexandry, manželky cisára Diokleciána, ktorá bola r. 303 v Nikomédii sfatá.

11. marca -- Sv. **SOFRON**, jeruzalemský patriarcha (zomrel r. 644).

12. marca -- Sv. **TEOFÁN** syrijský, mních a vyznavač, zomrel r. 832. V ten deň slávime aj sv. Gregora Veľkého, rímskeho pápeža, prvého tohto mena. Cirkv spravoval v rokoch 590–604. Za pápeža Pelágia bol legátom v Carihrade (r. 579), kde sa zoznámil so sv. Leandom, biskupom sevilským. Za Gregorovej správy Cirkvi si prisvojil carihradský patriarcha Ján titul „ekumenický“. Naproti tomu pokorný Gregor začal užívať titul dodnes pápežmi používaný „sluha sluhov božích“.

13. marca -- Prenesenie ostatkov sv. **NICEFORA**, ktorý zomrel mučenicou smrťou okolo roku 260. K jeho osobnosti sa viaže osud jeho priateľa Sapricia, ktorý na popravišti zaprel svoju vieru. Táto sobota je zádušnou.

14. marca -- **3. PŮSTNÁ NEDEĽA**,

zv. Krížupoklonná. (Žid 4, 14–5; 6; Mr 8, 34–9, hl 2).

15. marca -- Sv. **AGÁT** spolu s Barachiom a Processom, mučeníci. Za Diokleciána najprv poslaný do vyhnanstva a okolo r. 303 na rozkaz carihradského cisárskeho námestníka Flacia sfatý.

16. marca -- Sv. **SABIN** a **PAPAS**, mučeníci na sklonku 3. stor.

17. marca -- Bl. **ALEXEJ**, žil a zomrel v 4. stor.

18. marca -- Sv. **CYRIL**, jeruzalemský patriarcha, autor slavných katechéz, v ktorých objasňoval jednotlivé články apoštolského vyznania. Zúčastnil sa r. 381 carihradského snemu. Krátko na to zomrel.

19. marca -- Sv. **CHRYZANT** a **DARIA**, manželka-mučeníci. Zomreli spoločne v jame, zahádzaní kamením okolo r. 237.

20. marca -- Mučeníci kláštora sv. **SABU**. Zosnuli r. 767. Táto sobota je zádušnou.

21. marca -- **4. PŮSTNÁ NEDEĽA**. (Žid 6, 13–20; Mr 9, 17–31; Hl. 3).

22. marca -- Sv. **BAZIL**, umučený r. 363 za Juliána Apostatu. Bol kňazom v galatskej Ankýre.

23. marca -- Sv. **NIKON**. V ten deň spomínajú zoznamy svätých až troch svätcov tohto mena.

Nikona, biskupa a mučenika v Taormine na Sicílii, umučeného za Decia. Nikona, mnícha z Rádu sv. Bazila Veľkého, ktorý pôsobil v Cézarei Palestínskej. Iný je sv. Nikon Metanoita, to znamená kajúcnik. Bol mníchom na Kréte a zomrel v peloponézskom kláštore roku 998. Sem patrí aj Ctihodný Nikon, opát kyjevsko-pečerskej lávry. Zomrel r. 1088.

24. marca -- Bl. **ZACHARIÁŠ** a **JAKUB**, mníši.

25. marca -- **BLAHOZVESTOVANIE BOHORODIČKY** (Blahovišenie). Žid 2, 11–18; Lk 1, 24–38).

26. marca -- Zbor sv. archanjela **GABRIELA**.

27. marca -- Sv. **MATRONA**, svätá mučenica, ktorú zaraďujeme k sv. kartaginským mučenikom. Iná svätica tohto mena žila v Soluni, ako otrokyňa u bohatej občianky, od ktorej trpezlivo zakúšala všetky príkoria.

Ďalšia svätica tohto mena bola umučená upálením za Maximiána spolu so sv. Alexandrou, Teodóziou, Eufraziou, Julianou a Eufemiou. V Carihrade r. 303 bola spolu so sv. Maximou umučená ďalšia svätica tohto mena.

28. marca -- **5. PŮSTNÁ NEDEĽA**. (Žid 9, 11–14; Mr 10, 33–45; Hl. 4). Spomienka na vyznavačov sv. Hilara a Štefana.

1. apríla -- Bl. **MÁRIA EGYPTSKÁ**. Po búrlivom prežívaní mladosti dostáva sa s alexandrijskymi kresťanmi do Jeruzalema na oslavu sviatku Povýšenia sv. Kríža (okolo r. 374). Tam nastáva jej vnútorný obrat, ktorý dovŕšila odchodom na púšť, sebazáporom a príkladným životom odriekania a kajúcnosti. Zosnula vo veľkonočnom čase asi r. 421.

2. apríla -- Bl. **TITUS** divotvorca.

3. apríla -- Lazarova sobota pred Kvetnou nedeľou.

DUCHOVNÉ ZRNKÁ

Anjelského učiteľa, svätého Tomáša Akvinského (†1274), sa pýtali raz, ako sa pozná svätý. -- Po trpezlivosti, -- odpovedal.

Svätosť nezáleží v tom alebo v onom cvičení, ale v sklone srdca, ktorý nás robí pokornými a malými v rukách Božích, presvedčenými o vlastnej slabosti a smelo spoliehajúcimi na jeho otcovskú dobrotu.

Dávam prednosť jednotvárnym skrytým obetiam pred všetkými extázami.

Kedysi ma nútili, aby som sa v deň mojich rehoľných sľubov modlila za oteckovo uzdravenie. Ale ja som sa nevedela modliť inakšie ako takto: „Môj Bože, prosím Ťa snažne, keď je to Tvoja vôľa, aby sa otecko uzdravil!“

Nikdy by som nechcela prosiť Pána o väčšie utrpenie, lebo som primála, a potom by to bolo moje vlastné utrpenie. Musela by som ho niesť samotinká, a ja som nikdy nič nedokázala. -- Sv. Terézia od Ježiška. (†1897).

Francis Watson (†1943) ešte ako anglikánsky duchovný v Amerike uvažoval o Skutkoch apoštolských. Svätý Peter uzdravil chromého od narodenia, ktorý sedel pri ceste, vedúcej do chrámu; aj iní chori túžili potom, aby na nich padol aspoň tieň sv. Petra, až pôjde do chrámu. Ten chromý od narodenia mu pripadal ako obraz odlúčených cirkvi, ktorým môže pomôcť iba sv. Peter, žijúci vo svojich nástupcoch. Roku 1908 začal oktavu modlitieb za zjednotenie cirkvi od sviatku katedry sv. Petra 18. januára do sviatku obrátenia sv. Pavla 25. 1. Neskôr stal sa so svojimi priateľmi horlivým apoštolom šírenia tejto oktavu modlitieb.

(Zobieral dr. J. Mastiliak)

Všetky ťažkosti, ktoré v živote na seba berieme, pokladajme za nepatrné. Odmenou za námahu a sebaobetovanie sú nebeské radosti, ktoré Boh dáva tým, čo pracujú na jeho česť a slávu.

Boh odmeňuje malé veci a nepatrné práce večnými pokladmi. Námahu, ktorú si človek na zemi pre Boha vzal, odmeňuje Boh už v tomto živote a to veľkou vnútornou útechou a radosťou v Duchu Svätom, že pôžitok z takej hodiny prevyšuje blaženosť celého časného života.

Je smutným zjavením, keď duša dúfa, že na konci života bude robiť pokánie. Kto má istotu, že bude môcť v starobe pracovať na svojej spásy? Pociti za takých okolností vplyv milosti Božej a poslúchnuť?

Hrozný je výrok: „Mnoho je povoláných, ale málo vyvolených“. Keď si povoláný k životu večnému, prečo odkladáš s polepšením života?

(Z listov sv. Františka Xav. vybral J. Vavro)

ZO ŽIVOTA PRE ŽIVOT

V Tókiu ju pozná každé dieťa. Na železničnej budove, na každom nároží, v každom výklade ju možno vidieť zobrazenú. Pred fotografiou je napísané: „Nájdite ju, pomôžte nám ju nájsť, ďakujeme! Mama Reiko Furono!“ Stratila sa ešte v roku 1969, nikto nevie ako a nikto nevie, kde... Akoby ju pohltila čierna zem. Nik už nemá nádeje, ale manžel a otec Tasuke a jeho dve deti každú voľnú chvíľu chodia mestom a hľadajú... Kto tieto tri osoby pochopí? Kto im porozumie a kto pocíti, že im ich mama Reiko tak veľmi chýba?

Vážiš si to nesmierne šťastie, že máš ešte svoju dobrú zlatú mamičku...?

□ ○ □

Najbohatší muž sveta, Američan Haroldsen Lafayette Hunt, vraj každú minútu zarobí v našej mene 70 tisíc. Miliardový majetok mu tečie z hlbín ako nafta, ktorá mu od roku 1930 vteká do jeho nedobytných pokladníc. Je iste veľmi bohatý a predsa je to veľký chudák... Nesmie piť, fajčiť, ba ani pevné jedlá nemôže polykať... Naproti tomu černochoch Wilie Thomas, otec 10 detí, ktorého plechová chatrč stojí na bezvýznamnom predmestí New Yorku, je oveľa šťastnejší, lebo v dolároch ešte nie je plné a veľké šťastie.

Pochopili sme Spasiteľove slová z evanjelia sv. Matúša: „Nezhromažďuje si poklady na tomto svete, kde moľ a hrdza ich kazia a kde sa môžu vlámať zlodeji a ukradnúť ich. Ale zhromažďujte si poklady v nebi... (Mt 6, 19 a nasl.).

□ ○ □

Nie je to dávno, čo sme si na počiatku nového občianskeho roku navzájom želali všetko možné. Čo sme vtedy vyslovovali? Čo sme si vzájomne želali? ...šťastia, peňazí, či Božie požehnanie? Na prvom mieste malo byť to posledné. Totiž Božie požehnanie.

Želali sme ho sebe, svojim najdrahším a všetkým ľuďom dobrej vôle?

Želali sme si to zo srdca a ozaj úprimne?

o. Ján Krlička

POKROK AKO PRIKAZ LÁSKY

Len čo Boh stvoril ľudí, prikázal im, aby si podmanili zem so všetkým, čo obsahuje. Spasiteľ dal nám ako hlavný prikaz milovať Boha a bližného.

Ak si podmaňujeme zem, poslúchame Boha, čiže milujeme Ho. No tým pripravujeme zem i pre druhých, čiže splňujeme tým i prikaz lásky k bližnému. Slovom podmaňovaním prírody splňujeme prikaz lásky k Bohu i bližnému.

Ale podmaňovanie prírody značí pokrok. Čím väčší ju ovládame, tým viac sa vymaňujeme spod jej moci a stávame sa jej pánmi, tým sme pokročilejší. Nasledovne pokrok je nám prikazom Božím.

Túto pravdu jasne učí koncil.

Koncil hovorí, že človek svojou prácou pretvára veci a spoločnosť a zdokonaľuje seba samého. Za normu ľudskej činnosti kladie toto: má zodpovedať podľa plánov a rozhodnutí Božích skutočným záujmom ľudstva a umožniť človeku tak jednotlivo ako aj v spoločnosti naplno rozvíjať a realizovať svoje povolanie. (Cirkev v dnešnom svete 35).

V tom spočíva dôležitosť i vznešenosť ľudskej práce. Preto koncil nás napomína: Kresťania na ceste do nebeskej vlasti majú hľadať a chápať to, čo je hore. To však nie len nezmenšuje, ako skôr zvyšuje význam ich povinnosti spolupracovať so všetkými ľuďmi na budovaní ľudskejšieho sveta. A vysvetľuje toto tvrdenie slovami: Ved' keď človek obrába zem prácou svojich rúk alebo pomocou techniky, aby prinášala plody a stala sa dôstojným príbytkom celej ľudskej rodiny, uskutočňuje tým úmysel Boží, prejavý na počiatku časov, aby ovládol zem a zdokonaľoval stvorenie. Tým zveľaduje aj sám seba a zároveň plní veľký prikaz Kristov obetovať sa v službe bratov. (57)

Tieto slová jasne dokazujú, že prácou získavame pokrok v dokonalosti prírody, seba a bližných a že týmto pokrokom splňujeme hlavné prikázanie lásky. Keďže prácou pozdvihujeme spoločnosť, koncil nám pripomína: Nech sa všetci svedomite usilujú zariadiť spoločenské záujmy medzi hlavné povinnosti človeka a ako také aj ich zachovávať. (30)

Vysoko hodnotí aj jednoduchú prácu, ktorou si človek za-

rába každodenný chlieb, ak ju koná tak, aby ňou prispel spoločnosti. Tvrdí o nej: Mužovia a ženy, čo vyvíjajú svoju činnosť, aby zarobili na živobytie seba a svojej rodine tak, že tým preukazujú primeranú službu aj spoločnosti, môžu právom hľadiť na svoju prácu ako na pokračovanie v diele Stvoriteľa, užitočnú pomoc svojim bratom a ak ona svoj osobný príspevok k uskutočneniu plánu Božieho v dejinách. (34).

Čím väčší pokrok dosahujeme v ovládaní prírody, tým väčší sa zjednocuje i celé ľudstvo. Človek dnes najmä pomocou vedy a techniky rozprestrel a neprestajne rozprestiera svoje panstvo skoro nad celou prírodou a ľudské pokolenie a zriaďuje ako jediné celosvetové spoločenstvo. (33). uznáva a zriaďuje ako jediné celosvetové spoločenstvo. (33).

I týmto pokrokom sa splňuje vôľa Božia, ktorá chce, aby sme sa navzájom zblížili a tak sa milovali ako bratia a sestry.

Pokrok teda značí splňovanie lásky k Bohu a bližnému.

Doslova to tvrdí sám koncil. Hovorí, že aj pretváranie sveta je nové prikázanie lásky a že táto láska sa nemá uplatňovať iba vo veľkých veciach, ale aj v obyčajných životných okolnostiach. Sám náš Spasiteľ posilňuje snahy, ktorými sa ľudská spoločnosť usiluje urobiť svoj život ľudskjším a tomuto cieľu podriadiť celú zem. (38). Preto očakávanie našej večnej vlasti v nebi nemá oslabiť, ale skôr podnecovať starosť o zveľadenie tejto zeme. (39).

dr. Ján Bubán

PARIS MATCH, najrozšírenejší francúzsky ilustrovaný týždenník, uverejnil pred nedávnom výzvu spisovateľa Jeana Cana k založeniu Združenia na ochranu lásky, v ktorej sa zdôrazňuje, že ovzdušie hypersexualizmu už tak zamorilo mravnú oblasť, že je vo svojej podstate ohrozený i hlboký ľudský vzťah vzájomnej lásky.

Spisovateľ J. Can správne vidí v dnešnom nepochopení pravej lásky priamo smrteľné nebezpečenstvo, lebo tým sú priamo otrávané pramene nového ľudského života.

Na každom z nás záleží, aký bude život v našej krajine zajtra a pozajtra. Na nás záleží, aby sme medzi všetkými občanmi našej krajiny utvárali skutočne socialistické, občiansky dôstojné vzťahy. Nemáme a nebudeme mať viac, ako čo sme vytvorili a čo vytvoríme vlastnou spoločnou prácou. Ona je jediným zdrojom všetkých hodnôt, na ktorých možno založiť šťastnú budúcnosť našej krajiny."

(Z vyhlásenia NF k všetkým občanom ČSSR.)

SPASITEĽOVA VÝZVA K MODLITBE

Kristova výzva – stále sa modliť a neprestávať – je dnes mimoriadne aktuálna. Mnoho treba pracovať, ale ešte viac modliť sa. Treba sa nám modliť celým životom, celou svojou bytosťou, všetkými schopnosťami nášho tela a duše. Kto sa nemodlí, nemôže dosiahnuť večnej blaženosti. Sv. Ján Zlatoústý hovorí, že človek sa stáva mravne mŕtvym vtedy, keď sa prestane modliť.

O spisovateľovi Renanovi, ktorý napísal hanebný román o Kristovi, v ktorom ho kladie na úroveň obyčajného človeka, sa hovorí, že pri prechádzke s priateľom, stretli sa s procesiou križových dní. Pred križom sňal klobúk dole. Na údivenú otázku priateľa, prečo tak urobil, povedal: „My sa s Kristom len zdravíme, ale spolu nehovoríme.“

Isteže prehovoril z duše nie jedného dnešného kresťana. Prichádzame do chrámu, snímame klobúk pred križom, – ale naša duša nedokáže s Kristom hovoriť. Svoju modlitbu nemáme chápať ako povinnosť, ako nejaký úradný pomer voči Bohu, ale ako potrebu. Je to potreba našej duše, vychádzajúca z túžby po spojení s našim najväčším Priateľom, Bohom. Preto hovoríme, že modlitba je rozhovor s Bohom.

Boh je náš Priateľ. Vlastnosťou priateľskej lásky je dôvernosť. V tejto úprimnej dôvere preč so všetkými obavami. Povedzte mu všetko, jednoducho a dôverne. Veď niet nikoho, kto by lepšie pochopil našu dušu, naše radosti a bolesti a kto by mal väčší súcit s našimi neúspechmi.

a. František Dancák.

Sedem bolestí a radostí sv. Jozefa

Cirkev spomína 7 bolestí a 7 radostí sv. Jozefa. Spomeňme si v krátkosti tých sedem momentov!

1. Sv. Jozef je v rozpakoch. Čo robiť, či má prepustiť svoju neposkvrnenú nevestu? Je nazývaný spravodlivým mužom, teda nechcel Pannu vystaviť potupe a verejnej hanbe. Môžeme si predstaviť, ako ho zabolelo poznanie, keď zbadal, že jeho vyvolená je v požehnanom stave. Preveľské sklamanie! Ale sa to obráti na radosť nevysloviteľnú, keď mu anjel zjavi vznešené tajomstvo vtelenia. Židovský národ tisícročia čakal slúbeného Mesiáša. Tá túžba po Vykupiteľovi bola všeobecne vžitá a práve Jozef z rodu Dávidovho je ten, ktorý sa zo Židov prvý dozvie, že čas sa naplnil a slúbený Vyvolenec práve v jeho rodine pride na tento svet. Skrom-

2. Pestún vteleného Slova prichádza do slúbeného mesta, kde sa má narodiť syn Boží. Ako sa trápi, sužuje, že Kráľovi kráľov nemôže prichystať dôstojný príbytok. Viete si predstaviť tú chudobu? Pri evakuovaní predsa sme si nabalili všeličo, obzvlášť cennosti, aby bolo z čoho žiť s rodinou. Oni iba toľko mali, čo v zauzenej nôške niesli. Jozef trpezlivo znáša bolesť. Ľudské srdcia skameneli, nik neposkytuje prístrešia. Utiahnu sa v

jaskyni konča dediny užívané za maštal. Veľmi ho bolí tá nevšímavosť ľudí, ale ho potešuje spev anjelského zboru, ktorý oslavuje Pána Boha pri narodení jeho Syna hymnou: Sláva Bohu na výsostiach!

3. Boh prijal ľudskú prirodzenosť, podrobuje sa obriezke, aby sa splnil zákon. O, predrahá krv! Ešte si len kojencom, a už ju vylievaš za nás z lásky k nám. Jozefa muselo to veľmi raniť, ale ho naplňuje zároveň radosťou, že meno Kristovo miliónom bude na spasenie.

4. Proroctvo Simeona ťa raniť, ty si vopred vedel, že všetko mu-

siš vytrpieť s prečistou Matkou, ale ťa tešilo že tie muky budú na vykúpenie a na slávne vzkriesenie.

5. Najbedlivejší strážca vteleného Slova, koľko si sa natrápil pri výchove Dieťaťa a teraz ešte s ním musíš utekať do cudziny pred žiarlivosťou a panovačnosťou Herodesovou. Tešilo ťa však, že si stále v prítomnosti svojho Boha a videl si, ako sa rúcali egyptské modly pred jeho tvárou.

6. Herodes zomrel, čas vyhnanstva pominul. Smelo sa môžeš vrátiť domov. Po otcovej smrti vládu v Judsku prevzal Archelaus. Keď si sa o tom dozvedel, vydesilo ťa, lebo jablko nepadne ďaleko od stromu. Na pokyn anjela usadiš sa so sv. Rodinou v Nazarete, lebo napísané bolo o ňom, že Nazaretským sa bude nazývať. Tá istota spokojnosti ti osladí trpký život.

7. Azda najväčšiu bolesť si prežíval, keď sa dvanásťročný Ježiš stratil. Zomrie dieťa v rodine? Pochovávajú ho. Bolesť rodičov zahojí čas, však vedľa, čo sa stalo s ich dieťaťom. Tebe bol zverený najdrahší poklad sveta. Hľadali ste ho s najväčším žiaľom v srdci, ale z celej duše ste sa potešili, keď ste ho našli v chráme.

O, najdrahší Spasiteľu, nedovoľ, aby sme ťa stratili, a keď na naše najväčšie nešťastie ťa smrteľným hriechom stratíme, udeľ nám milosti, aby sme ťa znovu našli!

J. Erby

Činite pokánie!

Túto výzvu sme už kdesi počuli. Nevenovali sme jej však pozornosť. A to je zle. Táto veľká výzva k pokániu je výzvou samotného Spasiteľa.

„Pokajtesja, priblížilo sa carstvo nebesné“ zavnieva k nám zo sv. evanjelia. Čo sa nám tým chce pripomenúť?

Predovšetkým toto: Kráľovstvo nebeské je tak veľké, tak hodnotné a náročná vec, že ťa nič nečisté vojsť nemôže. Ak tedy chceme a máme doň vojsť, musíme byť čisti a svätí. Ale

kto z nás je čistý a svätý? Kto z nás to môže o sebe povedať? A tak, tedy máme činiť pokánie.

Máme úprimne prísť k Bohu a povedať: Zmiluj sa nado mnou, Pane, podľa svojho veľkého milosrdenstva... Tak prišiel totiž k Bohu Dávid, plný nepravosti a hriechu, ale s plačom a prosbou. Činil pokánie.

Aký dobrý, aký zhovievavý je Boh! Ďakujeme Ti, Bože, a klaníme sa Ti. Veď vieš nás tak povzbudiť, potešiť, posilniť. V podobenstve o mánotrat-

nom synovi sa nám predstavuješ ako taký, ktorý, tuhšie objímaš a vrelejšie vítaš tých, ktorí sa stratili, ale sa našli, než tých, čo sú stále v tvojej blízkosti.

Prišli ste už k svojmu Otcovi s takýmto pocitom? Spomínate si na takú chvíľu vo svojom živote? Spomínate si na takúto spoveď? Možno ani nie. Pamätaj však, že Spasiteľ ťa čaká.

Čaká ťa s láskou a otvorenou náručou. Čiň pokánie, ale dokonale a úprimne, potom i k tebe priblíži sa kráľovstvo nebeské!

a. Mikuláš Pavlík

Stretnutie

Nie som šťastný... Noc, v ktorej je stratená moja radosť, len občas zažiari nejakou udalosťou. Aj to sú iba záblesky. A kvôli nim som opustil pevnú pôdu duše. Sluboval som si veľa, ale šťastia niet a niet. Ostávam sám a bezradný. Nejasne cítim, že kdesi ďaleko — v hmlách horizontu, na tamtej strane riek a hôr — je akési iné JA, a to na mňa čaká...

Boh? Ponechal som ho stranou. Zlákal ma únik do voľných priestorov, túžba po voľnosti, plnosti. Ale prišlo iba sklamanie: našiel som tmavé a nevysvetliteľné hĺbky svojho vnútra. Cítim strach, úzkosť, beznádej...

Ale musím nájsť východisko... Preto upieram pohľad na tamtú stranu riek a hôr a ešte ďalej — do hĺbín duše. Odpoveďou je Boh, ktorého nachádzam v základoch svojho bytia. On s láskou drží v dlaní moju zmiatanú dušu a čaká... Čaká, kedy budem čerpať z neho.

Môžem ho stretávať, môžem ho nájsť: v tichu sústreďenia, v modlitbe, v láske. Boh je skutočnosť najhlbšie zviazaná s mojim každodenným životom. Boh — to je láska a tvorba. Láska a tvorba je zmyslom aj môjho života. V láske a tvorbe sa stane život môj i život mojich blízkych stále väčším tajomstvom a budeme pred sebou stále viac prevapení, podobne ako sme prevapení, keď stretávame Boha.

PAVOL VYSOCKÝ

PREČO MÁME ČITAŤ SV. PÍSMO?

Vieroučná Konštitúcia o Božom zjavení v 6. hlave hovorí o Písme sv. toto: „Cirkev vždy mala v úcte Písmo sv. priam ako samo Telo Pánovo, pretože najmä v posvätnéj Liturgii neprestáva prijímať chlieb života zo stola tak Slova Božieho, ako aj Tela Kristovho a podáva ho veriacim.“

Písmo sv. je vnuknutým slovom Božím. Túto skutočnosť musíme stále mať na mysli. To však neznamená, že Boh tak pôsobí na schopnosti svätopiscov, akoby oni boli mechanickými reproduktormi Božieho posolstva. vnuknutie (inšpirácia) znamená teda, že Boh sprevádzal každého svätopisca, aby napísal to, čo Boh chcel. Sám svätopisec však písal svojím osobným spôsobom a podľa svojich znalostí vo vede, histórii, zemepise a pod. Mnohých svätopiscov Boh tak podnecoval (inšpiroval), že neboli vedomí toho Božieho vnuknutia. V niektorých prípadoch Boh zjavil pravdu prostredníctvom svätopiscov, v iných prípadoch dal im napísať to, čo bolo už známe. Nemáme si to predstavovať tak, akoby Boh diktoval svätopiscom slová, ako napr. diktuje list vedúci svojmu sekretárovi. Každý svätopisec mal si vybrať svoju látku z prameňov, ktoré mu boli prístupné a ľahko sa mohol k nim dostať. Sv. Lukáš poznamenáva, že sa radil s očitými svedkami Spasiteľovho života, aby tak lepšie bol schopný napísať, čo Syn Boží robil a hovoril.

Keďže sv. Písmo je slovo Božie a je vnuknuté Bohom, bezpochyby učí nás pravde. Avšak sv. Písmo dáva nám viac ako poučenie o pravde. Každý, kto číta sv. Písmo, poznáva, že slová Písma sv. zasahujú jeho myseľ, srdce a dušu. Svätopisci nemali v úmysle učiť vedecké pravdy. Ich poslaním bolo podávať náboženské pravdy. V knihe Genezis svätopisec mal poslať vysvetliť pravdu, že Boh stvoril všetko. V týchto náboženských pravdách svätopisec užíval svoje vlastné predstavy o svete a znalosti svojej doby a kultúry.

Pri čítaní Písma sv. máme sa usilovať, akú myšlienku chce vyjadriť svätopisec a ako a kedy ju napísal. Keď čítame sv. Písmo, máme mať na mysli, že svätopisci sa vyjadrovali spôsobom, aký sa užíval v tom čase medzi ľuďmi, kde písali sv. Písmo. Vo sv. Písme nemáme hľadať vedecké objavy. Svätopisci len nepriamo uvádzajú i niektoré prirodzené pravdy, ktoré majú vzťah k vieroučným článkom, ako napr. náboženská pravda o dedičnom hriechu. Nové objavy v lingvistiky a archeológii osvetľujú mnohé veci starej civilizácie. Toto pomáha lepšie pochopiť myšlienky a ciele svätopiscov, a rozličné formy a štýly ich spisov.

Vo sv. Písme nachádzame knihy rozličného druhu. Každá kniha má svoj osobitný cieľ. Aj svätopisci sa líšia jeden od druhého. Niektorí z nich boli talentovaní spisovatelia. Iní boli roľníci, alebo pastieri, a diktovali svoje myšlienky niekomu, kto vedel písať. Niekedy sa stalo, že jeden pôvodca určitej knihy začal ju písať a druhý ju dokončil až v neskoršom čase.

Niektoré knihy sv. Písma sú historické. Je v nich zachytená skutočná pravda a udalosti určitého ľudu, osobnosti a faktov. Ale i v tých spisoch sa prejavuje zvláštny spôsob a štýl vyjadrovania vzhľadom na patričnú dobu.

Sv. Písmo má aj knihy básnické (poetické). V nich posolstvo Božie je vyjadrené básnickými obrazmi a formami. Niektoré knihy sú zase rázu historicko-poučného. Ostatná literárna skladba má za cieľ mravné poučenie. Knihy Jób a Tobiaš sú na to dobrým príkladom.

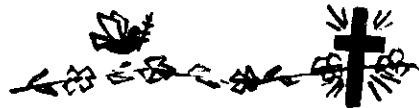
Niektoré knihy sv. Písma sú prorocké. Ich vysvetľovanie nie je ľahké. Najmä knihu prorockú sv. Jána, Zjavenie (Apokalypsa) je ťažko vysvetľovať.

Sv. Písmo máme čítať často a pravidelne. Cirkev dáva úplné a čiastočné odpustky tým, čo čítajú sv. Písmo denne aspoň štvrt hodiny. Čítajme teda sv. Písmo sústavne a pravidelne. Tak z kroka na krok sa bude rozširovať naše poznanie a láska k zjavenému slovu Božiemu, lebo pri čítaní Písma sv. nielen sa učíme, ale stretávame sa s Bohom.

A. Varga.

„Ak je ten, kto niekoho okradol o šat, plnoprávne nazývaný zlodiejom, zaslúži si azda iného označenia ten, kto môže a predsa nedá nahému šat? Hladujúcemu patrí chlieb, ktorý za-držuješ, nahýš, ktorý ukrývaš vo svojej skrini, bosým obuv, ktorá u teba prepadá skaze, núdznym to striebro, ktoré si zakopal. A takýmto spôsobom konáš mnohým ľuďom bezprávie.“

(Sv. Vasil Veľký)

CESTA SVATOSTI

V liste Židom oznamuje Sv. Pavol s radosťou, že osoba Syna Božieho a jeho vykupiteľské dielo je cieľom a korunou Starého zákona, ktorý je len prípravou na Nový zákon. Sám Boh zvestoval ľuďom svoje zjavenie, prostredníctvom prorokov, tu však priamo, vo svojom Synovi, ktorý je s ním tej istej podstaty — prirodzenosti a ktorý je Stvoriteľom, Udržiteľom a zvrchovaným Pánom.

„Svojím premocným slovom udržuje vesmír: (ľuďom) priniesol očistenie od hriechov a sedí na výsostiach po pravi ci velebného (Boha).“

Nemám byť hrdý, že slúžim takému Pánovi? Aká to radosť, aká to potecha!

Pane, ostaň so mnou vo chvíľach veselých i smutných!

Sv. Katarínu Sienskú trápili rozličné pokušenia. Vonkajšie i vnútorné. V zú-falej bezradnosti Katarína sa bránila, ako mohla, ale neodbytné obrazy stále sa jej vtierali do očí. A tu zrazu zaznel pokušiteľský hlas, nežne a spolu posmešne šepkal jej do ucha:

„No, Katarína, čo teraz? Nemyslí si, že ti dáme pokoj! Neprestaneme a budeme ťa trápiť až do tvojho posledného dňa, do poslednej chvíle tvojho života, ak raz nepopustiš a ak nebu-deš naša.“

Katarína cítila ťažobu, ale sa nepoddala.

„Tvojich hrozieb sa nebojím,“ zvolala, „lebo som si dobrovoľne vyvolila utrpenie za slasť. A keby ma mal Stvoriteľ nakoniec i odsúdiť, ani na okamih neupustím od svojho predsavzatia a budem mu slúžiť. Všetko je Jeho, i ja som Jeho a len Jemu chcem slúžiť. Nespolieham sa v ničom na seba, ešte dôverujem len v nášho Pána!“

A Katarína zvíťazila!

Rob aj Ty podobne — a budeš víťaziť vo všetkých ťažkostiach a pokušeniach!

o. M. Potocký

Liturgický život

Obeta Služby Božej je naša obet'

V predchádzajúcej úvahe sme sa presvedčili, že cena Sv. Služby, je nekonečná. Preto sama jediná nám dokonale umožňuje splniť všetky naše podlžnosti, aké máme voči Bohu. Iste nebude bez zaujímavosti a bez veľkého úžitku, keď si teraz živšie uvedomíme, prečo a ako je Služba Božia našou obetou.

Pri Proskomídií kňaz ako zástupca Božieho ľudu pripraví k obetovaniu niekoľko častíc pšeničného kvaseného chleba a trochu pravého hroznového vína. — Ak by chlieb nebol ozaj pšeničný a ak by víno nebolo ozaj hroznové, nenastala by premena chleba a vína na Telo a Krv Krista pri slovách premenenia z toho dôvodu, že Spasiteľ pri ustanovení Sv. Služby použil pšeničný chlieb a hroznové víno.

Pri Veľkom vchode, po tretej slohe spevu lže cheruvimy, kňaz prenáša pripravené obetné dary na hlavný oltár. Po prenesení sa modlí nad nimi, aby ich Boh prijal ako milú Mu obetu a aby zoslal Ducha Svätého i na tých, čo Mu tie dary prinášajú, i na samé dary i na všetkých svojich ľuďoch. — Čo by však mal Boh prijímať a za čo svojho Ducha Svätého zosielať, keby tie dary ostali stále len chlebom a vínom? — Veď Boh je čistý duch. Nepotrebuje ani jesť, ani piť a všetko, čo na svete je, je jeho. Preto veľmi úbohá by bola naša obeta i s najkrajšími modlitbami a spevmi, keby pri Liturgii nedošlo k premene obetných darov na Telo a Krv Kristovu. Veď len v Ňom, s Ním a skrz Neho máme nekonečné možnosti k Bohu.

Na šťastie, viera nás neomylné učí, že k premene chleba a vína dochádza vtedy, keď právoplatne vysvätený kňaz vysloví nad chlebom: ... Toto je Telo moje ... a nad vínom: ... Toto je Krv moja ... — Nakoľko však chlieb a víno majetkoprávne patrili nám, majetkoprávne patrí nám aj to, čo sa z nášho chleba a z nášho vína stalo. — Zrodil sa z toho sviatostne Kristus silou kňazových slov. — Teda takto zrodený Kristus Pán je náš, je naším vlastníctvom. — Preto od toho okamihu už máme čo obetovať Bohu a niečo tak drahocenného a bohumilého, čo má takú cenu ako sám Boh.

Keď sa stal Syn Boží Máriiným svojím zázračným počatím mocou Ducha Svätého, hneď sa začal v jej panenskom lone obetovať za ňu i za celý svet. Tak aj po premene chleba a vína hneď sa začína obetovať svojmu Otcovi v dokonalú obeť chvály, vďakov, odprosenia a prosieb za tých, v mene ktorých kňaz prichystal chlieb a víno k premene.

A ako Presv. Bohorodička s nesmiernou nežnosťou, láskou a túžbou sa najprv poklonila Kristovi ako svojmu Synovi a potom hneď Ho obetovala nebeskému Otcovi za všetkých a za všetko, — tak aj my po premene chleba a vína klaníme sa Kristovi ako nášmu Bohu, vítame Ho a tisneme Ho v duchu k svojmu srdcu ako náš najdrahocenejší poklad, potom však hneď náš zástupca a delegát-

kňaz spomína na hlavné udalosti z Jeho života, najmä na Jeho smrť, na Jeho zmŕtvychvstanie i na Jeho nanebovstúpenie, a obetuje Ho Bohu Otcovi pri pozdvíhaní za všetkých a za všetko.

Teda pri premieňaní sa stávame tak vlastníkmí Krista a tak bohatými ako Presv. Jeho Matka pri Jeho počatí v Nej a od toho okamihu máme také veľké možnosti v Ňom, s Ním a skrz Neho Boha uctiť, uzmierniť a seba i celý svet obohatiť vyprosenním darov Božích ako Matka Božia.

Keď v stredoveku začali používať v latinskom obrade zvony a zvončeky po premene chleba a vína a keď ten zvyk bez odporu prešiel potom aj do nášho obradu gréckoslovanského, hlavnú príčinu toho treba vidieť práve v tom, že si uvedomili vážnosť udalostí, ktoré sa fakticky, i keď neviditeľne, dejú v tých okamihoch, že vtedy z nášho chleba a vína sa sviatostne rodí Kristus, že vtedy sa stáva naším, že vtedy sa za nás obetuje. Zvončeky v chráme a zvony z veže vyzývajú všetkých, ktorí počujú ich hlas, aby Krista v duchu privítali, v duchu ako svojho na srdce si pritisli a v duchu spolu s kňazom i s kňazmi celého sveta Ho Bohu Otcovi obetovali ako najdokonalejšiu obeť chvály, vďakov, odprosenia a prosieb za seba i za všetkých. — V tomto svetle používanie zvončekov a zvonov nie je nijakou zbytočnosťou, ani atrakciou, ale oslavou a výzvou.

Pri tomto zvonení naši ľudia zvykli robiť poznámku: „Zvonia na pol Služby!“ a na okamih prerušiť rozhovor alebo prácu, prežehnať sa a niečo sa pomodliť. Dávnejšie to robievali naši ľudia so všetkou úctou a zbožnosťou. Kiež by tento veľmi užitočný zvyk nevymizol spomedzi nás ani teraz!

A nie je bez užitočnej zaujímavosti povšimnúť si, že v celej Cirkvi je zvyk zvoniť pri spomienke na Kristovo vtelenie skutočné pri Zvestovaní i na sviatostné (eucharistické) pri Sv. Službe. — Zvonením „Na pol Služby“ hlási sa všetkým svojim deťom: „Oznamujem vám radostnú novinu! — Narodil sa vám Spasiteľ v podobe chleba a vína! — Poďte! — Pokloňte sa Mu! — Urobte tak všetci, nech ste kdekoľvek! — A jedzte z prameňov Spasiteľových, ktoré sú znovu naplno otvorené na oltári od premenenia chleba a vína až po koniec sv. prijímania pri každej Službe Božej!“

Áno, od premenenia až po koniec sv. prijímania náš Spasiteľ za nás duchovne obnovuje celý svoj život od vtelenia až po okamih svojho nanebovstúpenia a ovocie — zásluhy tohto úseku svojho života obetuje nebeskému svojmu Otcovi za všetkých a za všetko ako obeť chvály, vďakov, odprosenia a prosieb.

o. Ján Durkán.

„Keď sa schádzame spoločne s bratmi, a kňazom Božím a slávime Božiu obeť, musíme pamätať na vážnosť a poriadok, aby sme svoje modlitby nevyslovovali zmätenými hlasmi a nepredhazovali svoje prosby v hlučnom lomoze, pretože Boh nepočúva náš hlas, ale naše srdce a nie je treba krikom upozorňovať na seba toho, ktorý vidí do ľudských myšlienok.“

(Sv. Cyprian)

„Časopis Neue Stadt priniesol rozhovor s Udo Jürgensom, známou hviezdou pop-hudby. Jürgens tam vraví: „Do kostola chodím veľmi rád, keď je prázdny. Nejdem tam rád, keď je kázeň, pretože som zriedka počul dobrú kázeň!“ Keby všetci ľudia mali navlas taký istý posudok o kázni, boli by kostoly úplne prázdne. Z toho vychádza, že tie kázne, s ktorými Jürgens nie je spokojný, iných vedia uspokojiť. Áno, sme svedkami, že tú istú kázeň niekto pochvára, iný pohani. Z toho vyplýva, že sa nesmieme opierať iba o posudok poslucháčov, keď chceme zistiť, či naša kázeň bola dobrá, pretože posudky poslucháčov si často protirečia.“

(Dr. J. Vrabec v Duch. pastieri 1/1971, s. 21)

„Čo niekto nemôže obdržať, keď sa modlí sám, dostane sa mu toho, keď sa modlí s mnohými. Prečo? Veľkú moc nemá totiž vlastná sila, ale spoločný úmysel. Vraví: Kde sa zhromaždia dvaja či traja. Prečo vraví: Dvaja? Ved' keď je tu jeden v Tvojom mene, prečo nie i onen? Pretože chceme, aby všetci boli spolu a nie, aby boli roztriešteni. Preto pesťujeme navzájom spoločenstvo, spojíme sa a zhromaždíme sa v láske a nik nás neodlúči.“

(Sv. Ján Zlatoústý)

„Kristus je tu prítomný i teraz. Ten, ktorý kedysi posluhoval u onoho stolu, posluhuje aj u tohto. Lebo nie je to človek, ktorý pôsobí, že z obetných darov sa stáva Kristovo telo a krv, ale je to on sám, pre nás ukrižovaný. Stojí tu kňaz, ktorý nahradzuje jeho vonkajšiu podobu a prednáša slová kedysi prednesené, ale sila a milosť prichádza od Boha.“

(Sv. Ján Zlatoústý)

„Počiatkom je viera a koncom Láska. Oboje vo svojej jednote je Boh. Všetko ostatné, čo patrí k pravému životu, vyplýva z nich. Nik, kto vyznáva vieru, nehereší a nik, kto má lásku, nie je schopný nenávisť. Strom poznávame podľa jeho plodov. Tak aj tí, ktorí vyznávajú Krista, sa poznajú podľa skutkov. Lebo teraz nezáleží na vyznaní, ale na tom, aby každý vytrval v sile viery až do konca.“

(Sv. Ignác Antiochijský)

„Dokonalý kresťan žije ako hosť, ktorý vie, čo má získať a čo zahrnúť. Užívaj aj svojho tela tak ako ten, ktorý putuje ďaleko a používa útlukov a príbytkov na ceste. Stará sa aj o veci svetské a o záležitosti miesta, v ktorom sa zdržuje, ale príbytok i majetok opúšťa ako vec iba používanú, nedá sa vyviešť z miery, ochotne nasleduje toho, ktorý ho z života odvoláva a nemá dôvod obracať sa naspäť. Vzdáva vďaka za to, že mu bolo dopriate pobudnúť na zemi, ale žehná svojmu odchodu a dychtí po príbytku večnom.“

(Sv. Klement Alexandrijský)

Len mimochodom...

Pri zavádzaní spisovnej slovenčiny i do našej východnej liturgie a vysluhovania sviatostí podľa východného obradu, ktoré je konečne faktom a je v súlade so závermi konštitúcie II. vatikánskeho cirkevného snemu „Sacrosanctum concilium“, sa vynoria zavše i akútne drobnosti, ktoré treba riešiť na tvári miesta a ihneď. V istej súvislosti som takto dostal celkom konkrétnu otázku od kňaza i veriacich súčasne a spontánne: „A akože vlastne budeme a máme spievať „mnohoľjetstvie“, ktoré prichádza do úvahy v našom obrade hlavne pri slávnostných príležitostiach?“ Nuž, určite, pomyslel som si, je to otázka na mieste! Prisľúbil som im, že o tom porozmýšľam a že rozhodne sa nájde vhodný text, zodpovedajúci predlohe i melodii. A tak využívam prvú možnosť a dávam k dispozícii a na zváženie aj kompetentným, aj zaniateným hľadačom nových foriem a zrozmiteľných podôb — nasledujúci text, ktorý môže nahradiť gramatickú kategóriu, ktorá nezasväteným môže nevadiť, ale (Ak už, tak by malo byť Mnohaja l'jeta — ide o 4. pád ako gramatickú kategóriu, ktorá nezasväteným môže nevadiť, ale všetci predsa nie sme „nezasvätení“ do gramatiky — i staroslovienskej.) Tak, nech sa páči — zrodilo sa to tak spontánne, ako spontánne bola vyslovená požiadavka:

Mnoho rokov,
šťastných rokov —
nech sám náš Pán
daruje vám.
Pokoj, zdravie,
požehnanie —
nech sám náš Pán
daruje vám.

Marián Skala

Z NÁŠHO ŽIVOTA

POHĽAD DEKANOV nášho biskupstva sa uskutočnila v pondelok dňa 8. februára t. r. na Ordinariáte v Prešove. Okrem okresných dekanov a pracovníkov Ordinariátu zúčastnil sa jej spolu s o. ordinárom aj ním pozvaný sekretár zboru kat. ordinárov na Slovensku o. kapitulný vikár St. Onderko.

O. TH. LIC. J. BUJŇÁK, okresný dekan vranovský a správca fary v Davidove, po úspešnom obhájení svojej dizertačnej práce bol slávnostne promován dňa 9. februára t. r. na CM bohosloveckej fakulte v Bratislave na doktora teológie. Novému doktorovi bohosvedy úprimne blahozeláme.

V KOŠICIACH na verejnom cintoríne bolo dňa 29. januára t. r. odpol. smútočné rozlučenie s pomocným kostolníkom gr.-kat. farského chrámu v Košiciach p. Jánom Cichanským, ktorý náhle zomrel 26. jan. t. r. v košickej nemocnici.

Pohrebne obrady za veľkej účasti príbuzenstva, košických veriacich, priateľov a známých zomrelého odslúžili o. arcidiekan Viktor Skordenský a o. dekan Bartolomej Demko. Za čitateľov, žriteľov a spolupracovníkov našej tlače, ku ktorým zosnulý p. J. Cichanský nesporne patrili, rozlúčil sa slovami úprimnej úcty a vďačnosti, tlačový referent SSV a zodp. redaktor dr. Emil Korba.

PRAVIDELNŮ polročne raz obe-
tovanú, sv. Službu Božiu za spolu-
pracovníkov, čitateľov a podporova-
teľov našich časopisov Slova a Bla-
hovysťník odšlúžil v nedeľu dňa
14. februára t. r. pri oltári Presv.
Bohorodičky vo farskom chráme na
Moysesovej ulici zodp. redaktor na-
šich časopisov.

Liturgií sv. Jána Zlatoustého (vydanie SSV z r. 1969) možno objednať na Gr.-kat. ordinariáte (Prešov, ul. SRR č. 8) alebo v našej redakcii. Je k dostaniu aj v košickej predajni Spolku sv. Vojtecha. Knihu DEVIATNIK – KRÍŽOVÁ CESTA vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave. Objednávky posielajte na adresu SSV, Trnava, Radlinského ul.

ŠTVRTINA KULT. PAMIATOK
na Slovensku, evidovaných v štátnom zozname pamiatok SSR, je v cirkevnom majetku (25,5 percent), 51,9 percent je v národnom majetku a 22,6 v osobnom majetku.

GR.-KAT. KATEDRÁLNU KAPITULU v hajdudorozskom biskupstve v MLR doplnil sídelní biskup dr. M. Dudáš novými členmi. Za sídelných kanonikov menoval svojho generálneho vikára dr. Fr. Körte a prof. teológie dr. S. Keresztosa, ktorého zároveň poveril správou farnosti v Nyíregyháze.

Dňa 20. januára t. r. v priestornej zasadacej sieni Domu rekreácie ROH v Bratislave zišlo sa vyše 200 kňazov zo všetkých biskupstiev Slovenska k pracovnej porade duchovných, ktorú viedol tajomník zboru katol. ordinárov SSR o. kapitulný vikár košický Štefan Onderko. Poradu duchovenstva pozdravil osobitným telegramom aj predseda zboru kat. ordinárov otec biskup dr. Róbert Pobožný, apošt. administrátor rožňavský. Našu diecézu zastupovala o. Ordinárom poverená delegácia, ktorú viedol Th. Lic. Ján Seman, riaditeľ kancelárie Ordinariátu v Prešove.

Deň predtým, t. j. 19. januára t. r., konala sa podobná porada aj v Prahe, ktorej sa zúčastnili zástupcovia všetkých českých a moravských diecéz.

Ako kedysi v Amerike rad generácii tvrdou obetavou prácou v sebakázní položil základy neskoršej prosperity, podobne dnes, a to oveľa rýchlejšie, pokračuje tento vzostup v Sovietskom zväze a v ďalších východných zemiach. S takýmito dojmami sa vracajú dnes ľudia z týchto zemí.

V tomto smere my, kresťania, máme spoločnú základňu. Tou základňou je prirodzený zákon Boží. Je daný každému človekovi bez rozdielu. To je základňa spolupráce nás kresťanov v oblasti občianskej a spoločenskej; tak nám to výslovne doporučuje II. vatikánsky koncil v pastorálnej konštitúcii „Cirkev v dnešnom svete“, ktorá začína slovami „Radosť a nádej“. My, veriaci, máme byť v prvých radoch obetavej práce za lepši svet. V tom je veľká výzva k angažovanosti kresťanov všade, v celom svete, aj u nás.

(Z prejavu apošt. administrátora pražského o. biskupa dr. F. Tomáška pri stretnutí zástupcov kat. cirkvi v ČSR s predstaviteľmi sekretariátu pre veci cirkevné ministerstva kultúry ČSR v Prahe dňa 27. januára t. r.).

REDAKČNĚ ODKAZY

S. Š. — Váš dotaz vo veci titulovania duchovných je zaujímavý i keď dnes nie je problematický. Duchovným sa obyčajne hovorilo a hovorí (pri oslovení): Dôstojný pán, veľadôstojný (u starších kňazov alebo hodnostne vyšších), najdôstojnejší, osvietený alebo preosvietený pán sa užívalo vo vzťahu k prelátom a biskupom. Dnes však tieto archaické tituly čím ďalej tým viac ustupujú a nahrádza ich pomaly, ale veľmi vhodne, prosté a úprimné slovo: otec (otec farár, otec dekan, otec biskup a pod.).

J. D. — Dvojčíslo 3–4 z minulého roku už nemáme. Dúfame, že touto pripomienkou v redakčných odkazoch upozorníme tých, ktorí ho majú a nepotrebuja, aby nám ho pre Vás a iných záujemcov, čo si chcú dať vlašajší ročník Slova zaviazali, poslali.

V. S. — Váš názor na anonymov považujeme za správny. V našej redakčnej práci im nevenujeme žiadnu pozornosť. Náš postoj sme jednoznačne vyjadrili v Redakčných odkazoch Slova č. 13, r. 1970. Anonymita je postoj neuprimný, farizejský a podlý. V civilizovanej spoločnosti (tým viac náboženskej) by nemala mať miesto. Ak sa niekto bojí byť otvorený, úprimný a pravdivý, sám sa hanbí za svoje meno — potom nezbyva nič iného, než sa hanbiť za ň a za výplody jeho úbohého ducha aj za to, že medzi nami ešte takí „hrdinovia“ žijú. Nedajte sa zmiasť ani odradiť. Písať anonymy je veľká slabosť, ešte väčšia je čítať ich alebo dokonca im veriť.

M. S. — Napisali ste, že Vám Váš doručovateľ nedoručuje riadne Slovo a iné časopisy, ktoré ste objednali a zaplatili. K tomu, aby sme Vám mohli pomôcť, nám vôbec nestačí Vaše obsažné 6-stránkové rozhorčenie na doručovateľa, ale stručné a presné údaje o Vašom bydlisku, okrese a tiež potvrdenie o zaplatení predplatného. Prosíme Vás aj všetkých ostatných, aby ste pri písomných urgen- ciách písali stručne a uvádzali len podstatné údaje. Predplatné za Slovo, ktoré Vám dodáva Vaša pošta, neposielajte na našu adresu, ale vyčkajte, až ho od vás vyberie Váš poštový doručovateľ.

Aj pri zvýšenej pozornosti pri korektúre Slova vždy sa vyskytnú rôzne drobné chyby a niekedy aj nepresnosti. Mrzí nás to tým viac, že vynakladáme poctivé úsilie, aby k tomu nedochádzalo. Nezáležajme nám nedostatky, za ktoré nemôžeme. Chyby a nepresnosti aspoň tie závažnejšie hodláme vždy napraviť. Vo vianočnom čísle Slova v príspevku Zem, kde sa vraciam ... v úvodných riadkoch vypadá veta, ktorá má znieť takto: „Spomeniem ešte známe Tomanove verše z jeho básne Prosinec, ktoré tak výrazne a výstižne ilustrujú atmosféru vianočného čakania, alebo známe verše vianočného čakania a hľadania Fr. Štrámka: ... po snehu ...“

J. K. — Váš príspevok, vhodný a aktuálny došiel v čase uzávierky, keď sme k aktuálnemu sviatku už definitívne zaradili redakčný príspevok. To isté odkazujeme aj ostatným našim milým prispievateľom. Príspevky k určitým sviatkom, výročiam a presne termínovaným udalostiam, posielajte skôr než do 10. v každom mesiaci. Tento termín sa predovšetkým vzťahuje na dodanie drobných správ zo života farností a podobne.

Redaktor

NEZABÚDAJME NA ZABUDNUTÝCH!

Štvrtstoročie je za nami, a predsa zdá sa, akoby tie udalosti len predvčerom sa udiali. O pár týždňov bude 26 rokov tomu, čo v Ružomberku pochovávali dvadsaťštyročného profesora Pavla Ďurišinu.

Už ako vysokoškôľák bol literárne činným. Zameriaval sa na dejiny. Zbieral materiál, lebo mienil napísať dejiny nášho Zemplína. Milý, skromný mladík. Ako sa tešil, keď sa mu podarilo získať nejaký prameň starých udalostí. Ako pútavo vedel vyprávať o dávnomínulých veciach! To stále bola z nás hriстка okolo neho, keď sa objavil medzi nami. Prispieval do časopisa Cyril a Metod. Mával aj prednášky. Bol veľmi obľúbený pre svoju skromnú a milú povahu. Nikdy sa neškriepil, pozorne a spokojne vypočul mienku iných a potom povedal svoje. A to vždy sedelo.

Aké nádeje sme skladali do neho a taký mladý musel nás nechať ako jedna z obetí vojny. Vyučoval na michalovskom gymnáziu, odkiaľ koncom roku 1944 odišiel do Ružomberka, kde tiež pôsobil na tamomšom gymnáziu. Tu mu vyhasla nemecká guľka sľubný život prechodom cez most na Váhu.

Moje slová sú siabé vystihnúť charakteristiku toho nadaného človeka. Radšej nech prehovorí jeho bývala žiačka Oľga Danešová, ktorá v liste spomína na pohreb neobohého. Citujem:

Bolo to 9. marca 1945, keď sa ružomerským cintorinom rozliehal smutný ľahavý spev ružomerských gymnazistov.

Pochovávali najmladšieho člena profesorského zboru — Pavla Ďurišinu.

Stála som medzi svojimi kolegynami a neodvrátiac oči od truhly spomínala som. Neprerastajúci šum dažďa robil moje spomienky stále smutnejšími.

V duchu videla som pekného, počerého mladého človeka, ktorý mal čosi smutné a krásne v sebe, čo každý musel obdivovať. Videla som detský úprimný a dôverný oči, a počula som príjemný hlas, ktorým nás po niekoľko hodín počúval o zvláštnostiach dejín.

Nie — myslela som si. Tento človek nemohol umrieť. Veď my ho máme tak veľmi radi. A kto vie, či ho doma neočakávajú. Ach, tak by som bola skríčala na všetkých, čo s obvyklou dôstojnosťou odbavovali pohrebné ceremónie. „Odídte, však on nesmie byť pochovaný! On sa musí vrátiť domov.“

Uvedomila som si však včas zbytočnosť všetkého. Či sa dala dokedy smrť pohnúť protištom a žiaľom takého obyčajného drobného človečika, ako som ja?

A v tejto chvíli smutného precitnutia pocítila som, že sa mi čosi horúce kotúľa po liciach. Hej, boli to slzy. pre úplne cudzieho človeka — profesora, ktorý nedávno prišiel na ústav a ktorý práve odchádzal.

Ako smutne a ľahavo znel spev zboru! Zle, veľmi zle som sa cítila v príšernom kráľovstve smrti.

Hojnými slzami poliali všetci zem, ktorá ho mala navždy prikrýť.

A v tom hroznom tichu, ktoré narušil len buchot padajúcich hrúd na truhlu, bolo počuť vzdialenú detonáciu, šialený smiech vojny, ktorá akoby sa tešila zo svojho víťazstva.

Dakujem sestre Olge, že takými precitnenými slovami opísala vyprevádzanie zosnulého. Dúfajme, že už nikdy nebude triumfovať drsná ničivá sila vojny a mladé životy spokojne môžu pracovať na zveladení pokroku ľudstva.

J. Erby.

Za milým p. Cichanským...

Keď vtáčik preletí ponad hlavu a stratí sa v modrej dialave, nič sa nestalo...

Keď jeden list zo stromu tíško k zemi padá, nič sa nestane...

Keď jeden hlboký vzdych zmieša sa s miliónmi jemu podobných, v priestore a čase, taktiež nič sa nestalo... A predsa... Keď to bol tvoj vzdych, list z Tvojho stromu, tvoje vtáča, čosi sa predsa stalo!

To za Vami, milý p. Cichanský, letí tento úprimný a citlivý vzdych...

Za dobrým človekom, ktorého každé ráno, večer, v nedeľu i všedný deň čakáme. Dobrý človek predsa žije... Ostal medzi nami. Zvony každé ráno zvoní ako doteraz. Malý zvonček rozcengá sa u oltára pri premenení na čas a naše časopisy a kalendáre predávajú sa ďalej... Nie, neodišiel!

To jeho zlaté srdce bije o hrany zvona pri rannom brieždení, na obed i večer. To on sa neodolateľne a priťažlivo smeje pri portále nášho farského chrámu, keď ponúka čerstvé číslo Slova...

Umieral a ukázali sme mu januárové číslo Slova s jeho fotografiou. Krištáľovo-priezračné vlnky na mierne scerennom jazere šťastne mu pohrávali vókol jeho večne usmievajúcich sa očí. Všetci chceme byť dobrí a mnohých chceli by sme u-

robiť dobrými. Ako ste to robili vy?

Vaša ochota bola bezhraničná. Vaše skutky nenáročné. Nikto Vás nepohoršil, ale ani Vy ste nikomu neublížili. Vy ste to ani nevedeli. Vaša láska človeka k človekovi bola prostá samozrejmosť a prirodzená.

Nerozmýšľali ste o tom že to tak má byť. Vtáček nerozmýšľa, že lieta, vo vzduchu, ryba, že pláva vo vode. Keď Vás postihol defekt na bicykli, pousmiali ste sa tak, ako keď Vás niekto pozdravil...

Mohol Vás niekto uraziť? Áno? Ale vy ste to nevzali na vedomie. Niečo takého ste považovali iba za omyl.

Kde ste dostali toto skvelé srdce? Azda v mladosti hrali ste sa s čaro krásnymi vílami v neskrutnom svete? Od nich ste sa naučili čo dnešný človek nevie? Nie! To nebol svet rozprávok, z ktorého ste si priniesli svoje šlachetné srdce, ale

svet utrpenia biedy a poníženia. A tam ste sa sám poznávali a poznali človeka, ľudí a videli v nich našich bratov a sestry. Sme radi, že sme Vás poznali. Ostanete nám prostý, úprimný, ochotný, láskavý a vždy usmievavý. Pri oltári s Izborníkom v ruke. To bola Vaša encyklopédia. O tom nedalo sa s Vami diskutovať, naopak, jedine ten Vás vedel nahnevať, kto zapochyboval o pravosti Vášho Izborníka. A z neho ste v poslednom čase tak nadšene čítali Apoštola. Pripomínali ste vtedy starozákonného proroka. Vaša melódia i prednes bol svojský, ale absolútne vzruchovavý.

Milý pán Cichanský, náš vážený Jani-báči, ako denne i teraz som s Vami iba hovoril...

o. Viktor Skorodenský

STAT. VYZNAMENANIE KŇAZOM udelil prezident Juhoslávie J. B. Tito. Vyznamenaní boli dekan ľubľanskej teologickej fakulty dr. M. Kiklavič, prof. teológie dr. S. Cajnkar, mariborský dekan dr. A. Oatro a sentiljský farár o. A. Ravlen.

VLÁDA MLR prispela na obnovu povodneami poškodených chrámov sumou 3 miliónov forintov. Okrem toho poskytla Cirkvi aj bežročnú pôžičku vo výške 2 miliónov forintov.

ekumenizmus

V LONDÝNE bola 23. januára t. r. ekumenická slávnosť, na ktorej sa zúčastnili aj pravoslávni veriaci. V Anglicku je ich okolo 200 tisíc a väčšina z nich žije v samotnom hlavnom meste. Ekumenickú slávnosť viedol westminterský arcibiskup kardinál Heenan.

R. SCHUTZ, predstavený protestantskej komunity v Taizé, poslal pápežovi Pavlovi VI. telegram, v ktorom oznamuje, že mládež, ktorá je v Taizé, modlí sa za úspech pápežovho mierového úsilia.

V RUSOVCIACH pri Bratislave prevádzajú generálnu opravu farského rím. kat. kostola. Od poslednej adventnej nedele až do skončenia opráv rím. kat. bohoslužby slúžia v tamjšom evanjelickom chráme. Stalo sa tak vďaka ochotnému porozumeniu zo strany miestneho ev. a. v. kňaza i evanjelickej cirkevnej vrchnosti.

V SAIGONSKEJ KATEDRÁLE v južnom Vietname bola na Nový rok sv. Liturgia obetovaná za mier. Pri bohoslužbách, ktoré slúžil Msgr. Lemaitre, apoštolský delegát, a ktorých sa okrem miestnych predstaviteľov Cirkvi zúčastnili aj zástupcovia budhistického vierovyznania, prečítali mierové posolstvo Sv. otca Pavla VI.

V BRUSELI stretli sa zástupci rozličných kresťanských vyznaní a rokovali o boji proti biede, v ktorej žije niekoľko desaťtisíc ľudí v hlavnom meste Belgicka. Rokovania sa zúčastnil aj miestny ordinár a prímas Belgicka kardinál L. Su-enens.

V KAPSKOM MESTE sa v miestnej anglikánskej katedrále sv. Juraja modlili pri ekumenickej pobožnosti za „lepšie styky medzi rasami“. Pobožnosti sa zúčastnili miestny katolícky arcibiskup s arcibiskupom anglikánskym.

SYNODNÁ RADA českobratskej cirkvi evanjelickej, ktorá sa má zísť v tomto roku na jeseň v Prahe, bude sa zaoberať riešením rôznych otázok na tému Cirkvi a spoločnosť.

KONGREGÁCIA PRE LITURGIU v Ríme povolila na žiadosť biskupov v Laose a Kambodži preloženie sviatku Všetkých svätých a Dušičiek na obdobie, kedy podobné sviatky slávia aj budhisti.

„Je nesporné, že najväčším divom v dejinách cirkvi XX. storočia je zobudenie sa ekumenického ducha. Duch ekumenizmu je mostom, ktorý preklenuje priepasť medzi cirkvami, ktoré boli z akýchkoľvek príčin oddelené. Ekumenizmus vedie cirkvi k vzájomnému stretaniu sa a tým prináša pre všetky cirkvi veľké požehnanie a skutočné vzájomné obohatenie. Preto má aj naša cirkev kladný postoj k ekumenickému hnutiu a je vďačná Pánovi cirkvi za to, že ho rozencuje a udržiava nielen v jej vedení, ale aj v radoch veriacich. Kiež sa čím skôr prejaví jeho požehnané následky v takej spolupráci medzi cirkvami v našej vlasti i za jej hranicami, ktorými by všetky cirkvi prispeli k upevneniu spolupráce aj medzi národmi a mierového spoložitia medzi všetkými ľuďmi dobrej vôle!“

(gen. biskup ev. a. v. cirkvi Dr. J. Michalko, Tranovského ev. kalendár 1971, str. 59).

EKUMENIZMUS – DIELO BOŽIE. Všetko, čo robíme, všetko naše modlenie musí sa diať v znamení trpezlivosti Boha. Vieme, že Božie cesty nie sú naše cesty. Preto, ak chceme objavovať jeho cesty, musí pri ekumenickom dialógu jednou z podstatných čností trpezlivosť. Ľudsky povedané, bolo by nemysliteľné, aby sa dali len tak prekonať rozpory, ktoré sú už niekoľko stáročí staré. K tomu by bolo treba prevratu, aký si ľudský duch nevie predstaviť. Ale tu pracuje Boh. My sme jeho robotníkmi. Od nás požaduje iba to, aby sme svoju prácu konali vytrvalo a verne, a taktiež vytrvalo a verne sa modlili.

(Roger Schutz)

ZA ZJEDNOTENIE V PRAVDE AJ V LÁSKE

Dnes je už všeobecne známe hnutie za zjednotenie kresťanov a každý rok v mesiaci januári sa koná po celom svete tzv. oktáva za zjednotenie kresťanov. Po osem dní od 18.–25. januára hojnejšie ako inokedy v roku sa vznášajú k nebu vzdychy zbožných sŕdc za čím skoršie splnenie modlitby samého Spasiteľa, aby všetci jedno boli.

Vo skutočnosti však toto zjednotenie si mnohí rôzne predstavujú. Jedni si myslia, že to bude uniformita i vo viere i v obradoch. Iní sa domnievajú, že opravdivé zjednotenie je možné aj pri zachovaní rôznych názorov na pravdy Kristovej nauky, čiže i pri zotrvávaní v rôznych vierach. A tu sa želá čosi pripomenúť.

Náš Spasiteľ pred vstupom do záhrady Getsemanskej sa nemodlil ani za vonkajšiu uniformitu v obradoch, ani za miešaninu, – ani za konglomerát rôznych vier, ale za jednotu v Bohu, ktorý je samá Pravda, samá Láska, čiže za jednotu v pravde a v láske.

Zjednotenie, za ktoré sa modlil náš Spasiteľ, vyžaduje zjednotenie i v pravde i v láske súčasne. Teda nestačí zjednotenie v láske bez jednoty v pravde, ako nestačí zjednotenie v pravde bez lásky. Veď On sa modlil za jednotu v Bohu a Boh je Pravda i Láska súčasne. On sa modlil za jednotu takú, aká je medzi božskými Osobami Najsv. Trojice.

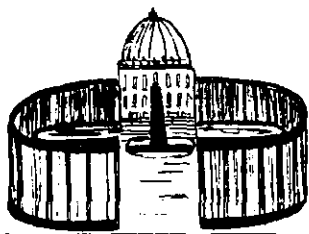
Preto len vtedy sa opravdivo snažíme o nefalšované zjednotenie kresťanov, ak prispievame všemožne k tomu, aby zavládla vo svete jednota vo viere a v láske tak, ako to vyžaduje čistá nauka nášho Božského Učiteľa a ako to zodpovedá tej láske a pravde, ktorej učil slovom i príkladom.

O. J. Đurkán

PRAŽSKÉ KATOLÍCKE NOVINY (č. 5, 1971) uverejnili rozhovor s kancelárom pravoslávnej cirkvi v ČSSR dr. J. Novákom, v ktorom informoval katolícku verejnosť o niektorých zamýšľaných úkoch a snaženiach pravoslávnej cirkvi u nás. Na prvom mieste upozornil na zvolanie miestneho snemu, na ktorom prevedú voľby nových orgánov metropolitnej rady a vypočujú hlavný prejav metropolitu – arcibiskupa pražského Doroteja. Snem je plánovaný na mesiac apríl a bude prebiehať v sále pražského Charitasu.

K otázke o reforme liturgie pripomenul, že u nás okrem tradičnej staroslovienčiny užíva sa pri bohoslužbách aj čeština a poukázal aj na to, že v západných cirkvách zaviedli užívanie národného jazyka. S liturgickými reformami sa nepočíta, ale bude venovaná pozornosť pôstnej disciplíne, problematike zmiešaných manželstiev a reforme kalendára.

Hovorilo sa aj o zvolaní všepravoslávneho cirkevného snemu, ktorý by sa mal uskutočniť asi v r. 1973. Na otázku zástupcu Katol. novín: Čo vedie pravoslávnych k zvolaniu tohto snemu – o. dr. Novák odpovedal: „Niekoľko vecí. Predovšetkým posilnenie jednoty medzi samostatnými jednotlivými cirkvami vo svete. Za druhé je to hľadanie jednoty s ostatnými kresťanmi. Podľa výsledkov II. vatikánskeho koncilu to bude zaujatie kladného stanoviska ku katolíctvu. A za tretie to bude vyjadrenie nášho pomeru k ostatnému svetu – otázka misionárskych dialógov. Ku pomoci nám iste budú dokumenty vatikánskeho koncilu, aj keď v tak veľkej šírke a hĺbke nebudeme môcť problémy rozoberať.“

CIRKEV VO SVETE

SV. OTEC PAVOL VI. prijal iránskeho veľvyslanca pri Sv. stolci Hedayata, ktorý mu odovzdal svoje poverovacie listiny a zároveň v mene vlády svojho štátu požiadal pápeža Pavla VI., aby sa dal zastúpiť na slávnostiach, ktoré budú v jeho vlasti pri príležitosti 2500. výročia smrti slávneho zakladateľa perzskej ríše Kýra, ktorého meno sa vyskytuje aj v Biblii.

PQDLA ROČENKY, ktorú vydali na počiatku tohto roku v Ríme, v katolíckej cirkvi je 2169 biskupstiev. Táto pápežská ročenka na tento rok uvádza v zozname 3199 biskupov.

BISKUP J. WEBER z Rakúska zaoberal sa najnovším Apoštolským listom pápeža Pavla VI., poslaným všetkým biskupom pri príležitosti 5. výročia ukončenia II. vatikánskeho snemu. Spomína pri tom, že v Cirkvi majú miesto rozličné myšlienkové smery, na nejde o víťazstvo niektorého z nich, ale o spoločný pokrok Božieho ľudu.

POSOLSTVO SV. OTCA k Medzinárodnému dňu mieru sa stretlo u mnohých vlád a organizácií s prejavmi súhlasu a solidarity. Je medzi nimi aj posolstvo najvyššieho predstaviteľa vietnamských budhistov, ktorý pripojil aj svoj mierový plán pre juhovýchodnú Áziu.

ARCIBISKUP ROLON v paraguajskom Asuncióni odmietol predniesť spoločné vianočné posolstvo v rozhlase a televízii spolu s prezidentom Stroessnerom, ako aj zúčastniť sa vianočnej slávnosti v prezidentskej rezidencii. Paraguajský biskup veľmi ostro odsudzuje skutočnosť, že všetko bohatstvo zeme je v rukách prezidenta a niekoľkých s ním spriatelenej rodín.

KANADSKÁ VLÁDA na žiadosť bývalého arcibiskupa v Montreale kardinála Legera, ktorý pôsobí ako misionár v Kamerune, venovala tamojším nemocniciam 5 tonov zdravotníckeho materiálu a potrieb.

BISKUP G. SCHAFFRAN, novovymenovaný sídelný biskup v Míšni v NDR, bol prijatý predsedom rady okresu Drážďany M. Scheierom. Predmetom ich jednania boli tieto otázky: usporiadanie vzťahov medzi okresným vedením Drážďan a biskupským úradom v Míšni, pôsobenie cirkvi v socialistickej spoločnosti, spoločný záujem v práci za zachovanie svetového mieru a iné obojstranné otázky. Stretnutie sa konalo v ovzduší dôvernej a priateľskej nálady.

ROTTERDAMSKÝM BISKUPOM v Holandsku stal sa docent biblických náuk na vysokej škole bohosloveckej v Haagu dr. Adrian Simonides, označovaný pozorovateľmi ako jeden z protixtremistických predstaviteľov katolíckeho duchovenstva v Holandsku. Novovymenovaný biskup okrem iného vyhlásil, že bude pracovať za to, aby z „diskutujúcej holandskej cirkvi“ sa znovu stala cirkev modliaca.

BISKUPI V MER uverejnili k 1000 výročiu krstu sv. Štefana pastiersky list, v ktorom pripomínajú, že moderný život a nové vedecké poznatky stavajú veriacemu človekovi nové otázky a problémy. Nemožno sa uspokojiť so znalosťou tých právd viery, ktoré sme dosiahli v detstve.

KARDINÁL SUENENS

o minulosti a budúcnosti cirkvi

Belgický kardinál Leo Suenens podáva pozoruhodné pohľady na minulosť a budúcnosť Cirkvi:

Cirkev nie je sama sebou, ak nie je zároveň minulosťou i budúcnosťou. To, čo je minulé, stále v nej pôsobí — a budúce je v nej už prítomné. Tradícia je v nej ustavičnou obnovou a vývoj sa v nej uskutočňuje na podklade najhlbšej kontinuity — súvislosti a súdržnosti. Minulosť je živnou pôdou pre budúcnosť. Cirkev oddelená od tradície by už nebola Cirkvou Kristovou.

S Cirkvou sa to má podobne ako s Eucharistiou. Obe tajomstvá sú spolu pribuzné a úzko spolu súvisia. Cirkev vykonáva Eucharistiu a Eucharistia vytvára Cirkev. Eucharistia je však podľa svojej podstaty zároveň pamiatkou na minulé, spriatobením raz navždy prinesenej Obety a predjimaním

budúceho zmŕtvychvstania. Pamiatka, aktualita a proroctvo tu splynuli v jedno.

Eucharistia ostáva si vždy rovná cez všetky veky. Od prvého Zeleného štvrtka sa nezmeniteľne zvyrazňuje v tých istých posvätných slovách, ktoré znova opakuje: „Na pamiatku Pána, kým nepride!“

Jednako však, akú rôznosť v nepodstatných veciach treba tu zaznamenať v priebehu dejín!

Eucharistia sa slávi v najrôznejších liturgiách: Jej reč bola aramejská, grécka, latinská, arménska, staroslovanská... A dnes sa slávi vo všetkých rečiach sveta. Spievala sa v orientálnych, gregoriánskych a polyfónnych melódiách... V prítomnej dobe prejíma hudbu všetkých národov zemegule, s ktorými sa stretáva na svojej ceste. Modlí sa v triezvych klasických formulách rímskeho strihu, ale siahala aj po lyrickej a prekypujúcej nádhre Orientu. Dnes pociťuje potrebu vyjadrovať sa zodpovedne vnímavosti dnešného človeka.

Ale nielen reč a výraz sa v priebehu času menil, počínajúc prvou eucharistickou slávnosťou v Jeruzaleme: menil sa aj rámec, v ktorom sa Eucharistia slávi: v katakombách na hrobe mučenika, v pompéžnej vile obráteného patricia, v bazilikách konštantínskej éry, v kostoloch byzantských, romanských, v gotických katedrálach, v chrámoch renesancie, baroka — a dnes pod holými klenbami moderných kostolov.

A jednako je to vždy tá istá Eucharistia, ktorá ostáva verne seberovná a vyjadruje sa v Liturgii stále sa prispôbujúcej!

Niečo celkom podobné sa deje v Cirkvi pri jej teologickom a pastoraálnom vývoji. Kresťanom, ktorí sa dajú vyvieť z miery, keď navyknuté veci sa stávajú otázkami a hľadajú sa nové veci, treba povedať, že viera je zároveň istota i neustále hľadanie dokonalejšieho. Je normálne a spasiteľné, keď bohoslavci z času na čas preskúšajú formuly, v ktorých sa vyjadrujú naše nemeniteľné dogmy a poklad viery. Často sa totiž kloníme k predpokladu, že viera je komplexom nemeniteľným aj vo svojich výrazových formách, komplexom neživým, ktorý treba odovzdávať ďalej ako tyče z rýdzeho zlata, uložené v umelecky spracovanej truhle — kým v skutočnosti viera je život a prameň života. Všetko však, čo žije, rastie, ale rastie súvisle, organicky.

(Podáva dr. Ján Mastiliak)

V UPLYNULOM MESIACI skupina 80 talianskych katolíckych kňazov zavítala do Moskvy, kde navštívila všetky tamojšie kostoly a zariadenia a rovnako navštívila Zagorsk, sídlo správy Ruskej pravoslávnej cirkvi. Rovnako tiež neobšla Leningrad a ako sa vyjadril jeden z organizátorov tohoto zjazdu, ich návšteva je výrazom presvedčenia a viery v možnosť porozumenia aj medzi ľuďmi odlišného viero-
vyznania a svetozoru.

TOHTOROČNÝ TÝŽDEŇ MODLITIEB ZA ZJEDNOTENIE vyznel na celom svete veľmi jednoznačne ako výraz túžby po jednote v Kristovi u všetkých kresťanských vierovyznaní, takže sa dá povedať, že ho možno charakterizovať ako nový závan Ducha Svätého. Určite prinesie aj svoje plody, aj keď dozrievanie potrvá ešte nejaký čas.

MEDZINÁRODNÚ CENU MIERU JANA XXIII. udelili tohto roku po prvý raz. Jej odovzdanie sa uskutočnilo v sále Klementína — jedného z najkrajších palácov vo Vatikáne. Pri tomto slávnostnom akte prichodil najprv sám Svätý otec Pavol VI., štátny sekretár Jean Villot a vyslanec Indie pri Svätej stolici. Atmosféra v priebehu celej slávnosti bola povznášajúca a radostná.

(Dokončenie na str. 13.)

(Dokončenie z 1. str.)

Za všetky modlitby, ktorými pokorne prosila Všemohúceho o pomoc a ochranu pre tých, ktorým jedine žila.

Za to, že bola statočnou a nebála sa veľkého diela pre svoj národ.

Za to, že v láske k národu a k svojej rodine sa plne obetovala.

Aj za to, že keď iní klesali na duchu, ona ich podopierala a potešovala.

Za všetko krásne, čisté a dobré, čo vôkol seba rozsievala.

Za jej ústa, ktoré varovali, napomínali, ale aj povzbudzovali.

Za jej tvrdé dlane pracujúcej ženy-matky.

Za to, že smelo vykročila budovať lepšiu budúcnosť.

Za to, že nestratila svoj kresťanský charakter svedomitosti.

Za to, že túto veľkú silu zbierala v drobných zrnkách ruženca a iných modlitieb.

Za to, že drsnému životu vedela dať nežnú tvár, a tvrdé skúšky a kríže života hrdinsky znášala.

Za to, že nežným pohladením stiera a vyhladzuje vrásky na čele ľudstva.

ZA TO VŠETKO sme povinní jej ďakovať:

Za slastný rozvoj nášho bytia

Za verné stráže ťažkých nocí

Za dobrú réžiu nášho života

Za bdenie láskyplných očí

Za dobrý chlieb na jej dlani

Za sladké slová starostlivej mamy

Za prvé pohladenie k tomu

Za čistotu a kúzlo rodného domu

Myslim na božky, úctu a kvety

Za jej lásku slovo vďaky kujem

Prosté slová vnikli do jedinej vety:

Najdrahšia zo všetkých, tebe ďakujem!

o. BARTOLOMEJ DEMKO

K DNEŠNÉMU POSTAVENIU ŽENY

Na počiatku tohto mesiaca u nás aj v iných zemiach na celom svete oslavujeme Medzinárodný deň žien. Sviatok pekný, milý, záslužný i zaslužený. Dáva príležitosť k vyjadreniu vďačnosti a úcty, ale i varovne pripomína mnohé, dosiaľ nie plne vyrovnané, neujasnené a nezodpovedané problémy. Prítomný príspevok (úryvok z dlhšej štúdie) sa pozastavuje nad mnohým, čo je aktuálne i mimo radostného a slávnostného rámca MDŽ.

Hneď na začiatku si pripomeňme slová nášho katolíckeho sociológa z rokov tridsiatych, ktorý vtedy napísal: „Žena, ktorú kresťanstvo povznieslo z nedostojného postavenia otrokyne a neviestky na milovanú a drahú manželku a matku, ktorá riadi a spravuje domácnosť a vychováva deti, bola vytrhnutá moderným kapitalizmom z rodiny, zo stredu svojich detí, od koľísk svojho dieťaťa a vrhnutá do továrne, aby tu za žobrácku a hladovú mzdu pracovala od rána do večera.“ A ten istý autor dodáva: „Žena v modernej kapitalistickej dobe nie je už pomocnicou mužovou, ako to hlásal svetový kresťanský názor, ale jeho konkurentkou, ktorá berie mužom prácu, chlieb aj možnosť živiť rodinu.“) B. Stašek: Cesta ze světového labyrintu, Praha 1932, str. 16 a n.) Sú to iste pozoruhodné slová v poukaze na dôsledky kapitalistického ekonomického systému a jeden z dokumentačných argumentov pre postoj teológa v kritike tejto hospodárskej sústavy. Na vážnosť ženskej otázky upozornil aj veľký pápež mieru Ján XXIII. vo svojej skvelej encyklike Pacem in terris, v ktorej hneď v prvej časti medzi dobovými znameniami modernej doby, popri hospodársko-spoločenskom vzostupe pracujúcich tried a ľudskej rodiny pripomína dôležitú skutočnosť: vstup ženy do verejného života. „Medzi ženami ozaj preniká stále jasnejšie a dôraznejšie vedomie vlastnej dôstojnosti. Nechcú trpieť, aby boli považované za obyčajné nástroje a aby podľa toho sa s nimi jednalo. Žiadajú, aby im bolo priznané postavenie, ktoré zodpovedá osobnej dôstojnosti a to tak v domácnosti ako aj vo verejnom živote.“

Z hospodárskeho hľadiska sa pozeráme na ženu aj ako na významnú rezervu pracovných síl. (Zrv. Ženy – významná rezerva pracovných síl, Rudé právo 22. II. 1965, č. 52, str. 1).

Vedecské disciplíny nezľavujú v tejto pozornosti napr. ani v otázke štúdia a zrovnávania ľudského veku a staroby. P. Paillat uvádza v štúdiu Starnutie a demografické perspektívy francúzske, porovnanie, že v r. 1851 bolo v zemi 2,3 miliónov starcov vyše 65 rokov, v r. 1962 5,4 miliónov starcov (v časopise Esprit, Paríž 1963, máj, zvláštne číslo, str. 732 a n.; porovnaj tiež príspevok K. Dzienio: Perspektywy demograficzne ziem... časopis Wiedź, Varšava, č. 4, r. 1965, str. 20 a n.).

Demografička S. G. Meyerová v svojom zamyslení nad osudom 3 miliónov vdôv pripomína, že na začiatku tohto storočia bolo v Európe 5–6 perc. ľudí s vekom vyše 65 rokov. Teraz ich je 11 percent, a tento stav sa bude stále zväčšovať. Meyerová píše, že ankety a štatistiky vo všetkých európskych zemiach zjavne ukazujú, že život žien v zamestnaní je oveľa kratší než mužov. Zdôrazňuje aj to, že ženy ťažšie postupujú v zamestnaní. Absencia, dôsledky rodinných situácií narušujú racionálnu organizáciu podnikov, zárobky sú nižšie (Tiež v cit. čísle časopisu Esprit, str. 760 a n.).

Za posledných 30 rokov sa u nás predlžil priemerný mužský vek asi o 15 rokov a priemerný ženský o 17 rokov. Veľmi rastie počet obyvateľstva staršieho nad 60 rokov. Táto najvyššia veková skupina rastie u nás štyri razy rýchlejšie než veková skupina od 0–14 roku. (R. Selucký: Ekonomika, morálka, život. Praha 1964. Str. 44.). Pred sociálnymi dôsledkami staroby varoval z tribúny royaumontskej konferencie o kritériách a ideáloch pokroku (v dňoch 17.–20. mája 1961) vynikajúci demograf Francúzska prof. A. Sauvy, ktorý uviedol aj čísla o stave šesťdesiatnikov v celkovej populácii.

Ženská otázka je celospoločenský problém a práve preto kategoricky žiada celospoločenské riešenie. Zamestnaná žena nie je novinkou alebo vynálezom súčasnej doby. Preto rozpor medzi zamestnaním ženy a jej funkciou v manželstve a v rodine nie je možné zvyrazňovať ako produkt dnešnej spoločnosti. Ženy žiadajú plným právom od spoločnosti to, aby boli v priebehu vývoja oslobodené od ťažoby tohto konfliktového rozpoloženia. V súčasnej dobe nejde (najmä nie u nás) len o vyriešenie právneho o morálneho postavenia ženy, ale o to, na na koho preniesť typické ženské povinnosti a práce, ktoré sú spájané so starostlivosťou o rodinu a domácnosť. Táto otázka zamestnanosti žien-matiek a z toho plynúcich dôsledkov, je a iste ešte dlho zostane predmetom sústreďenej spoločenskej pozornosti.

Jedným z najzávažnejších je vplyv zamestnanosti ženy-matky na telesný a duševný vývoj detí, ku ktorému patrí aj výživa detí. Táto však neprináša len pozitívne výsledky, ale aj záporné. V súvislosti s tým sa svojho času napr. spomínala nižšia spotreba mlieka, ktorá sa prejavila v úrovni spotreby vápnika a podielu bielkovín. Náš odborník v tejto otázke pred 5 rokmi napísal: „U detí, ktoré sa stravujú v školských jedálňach, bola zistená aj nižšia úhrada spotreby vitamínu C. Tieto nedostatky sú väčšinou spôsobené doterajším systémom stravovania.“ – J. Hrubý: Výživa detí zamestnaných matek, Demografie 1965, č. 4, str. 330.

Problematika sa dotýka aj toho, ako materiálne zabezpečiť ďalšie oslobodenie ženy od časovo veľmi náročných tzv. máloproduktívnych prác v domácnosti. V riešení tejto otázky treba vychádzať zo stanoviska, aby ľudská práca mala svoj sociálny význam. A tu treba pripomenúť, že v tomto ohľade je veľmi podceňovaná a zabúdaná práca ženy v rodine a v domácnosti. Naše stanovisko musí vychádzať zo spravodlivejšieho ocenenia ženskej práce tak v rodine ako i v domácnosti.

Práca ženy-matky a vychovávateľky alebo práca ženy-gazdinej je prácou pravou a skutočnou, ktorá od nej žiada stratu nielen časovú, ale aj fyzickú a v neposlednom rade aj psychickú. Chcel by som tu zdôrazniť ešte jeden vážny doklad, ktorý je pre dnešok príznačný a to je rastúca moderná a, povedal by som technicky veľmi rozšírená zariadená moderná domácnosť. Je predsa vybavená toľkými spotrebnými predmetmi a prístrojmi, že tiež vnáša farchu problémov aj v tejto oblasti. Pranie bielizne, žehlenie, varenie, čistenie koberec atď. je dnes rozšírené o mnohé technické pomôcky, ktoré treba udržiavať vo vzornom poriadku. Tak sa stáva, že k starostiam o nefungujúci televízor alebo rádio pribúdajú ďalšie a nemenej dôležité starosti o to, aby fungovala pračka, chladnička, robot a iné.

Nie je možné zastierať rozpornosť toho všetkého, čo súvisí so ženskou emancipáciou v súčasnej dobe a nepriznať, že toto všetko vyháňa citový, intelektuálny a morálny vývoj dnešnej ženy do vysokých obrátok, nových kvalít, ale aj nových problémov. A tu je veľmi vhodné kriticky doznať: nie je možné na jednej strane idealisticky adorovať materstvo, materskej lásky a obetavosti a pri tom si nevišmať a neuvedomovať cenu, za ktorú toto všetko bolo vykúpené! Pred 6 rokmi napísala M. Lamarová v Kult. tvorbe varujúce memento: „Pre našu generáciu je mamička iste väčšinou láskavá, dobrá pani, ktorá vie urobiť dobré buchty a krásne pohladíť. Pre budúcu generáciu asi zostane v pamäti nervózna matka, ktorá vie všetko zastať, včítane frontu v samoobsluže. (KT 1965, č. 9., str. 1 a n.).

Technizácia manželstva a rodiny pod týmto pohľadom a v svojom prepjatom používaní je nebezpečným úskalím, pretože aj keď človekovi pomáha, zľudšťuje svet iba jednostranne. I tu platí poukaz na zásadu, že nemožno pliesť a sústavné zamieňať tak výrazné a dôležité pojmy, ako je cieľ a prostriedok.

Práca v domácnosti i výchova upevňovania charakterov v rodine znamenajú sociálny prínos pre spoločnosť, pretože len zdravé rodiny môžu tvoriť pevné základy zdravej spoločnosti. Poľský autor St. Kluz v rozboře problematiky žensťva a ženy uvádza známú konvenciu: keď manželia otvárajú dvere a vstupujú do svojho domova, muž dáva žene prednosť. V tomto postrehu autor nevidí iba prejav povinnej galantnosti, ale významnú a výrazovú symboliku: Žena má mať svoj prímät v dome, to znamená predovšetkým v rodine. A, France v Epikurejovej záhrade cituje z knihy Gerharda d'Amyntor: Poznámky ku knihe života — výstižné slová spravodlivého ocenenia ženy-matky a sú to slová, hodné toho, aby sme ich pripomenuli i sami dobre pamätali: „V denných starostiach stráca matka rodiny svoju sviežosť a silu a stravuje sa až do drene kostí... na dymiacom sa oltári, na ktorom sa pomaly varí v hrnci mäso, sú obetované mladosť, sloboda, krása, radosť“.

V otázke rovnoprávnosti a postavenia dnešných žien nie je možné vec ani zjednodušovať, ani odmietat, ani podceňovať. Treba však naďalej zodpovedne pomáhať a neopúšťať princíp hierarchicky usporiadanej rodiny, v ktorej — ako je to veľmi pekne i veľmi múdro vyjadrené v encyklike Pia XI. Casti connubii — otec je hlavou, matka srdcom!

Dr. EMIL KORBA

Myšlienky na všedný deň

Odpustiť blížnemu sedemkrát a sedemdesiatšedemkrát — znamená odpustiť na úplne a dokonale. Aj celkom nepatrná výhrada znamená nesúhlas s duchom nášho Spasiteľa.

Keď nechápeme Božie odpovede na naše otázky ako záväzné, ale hľadáme v nich len potvrdenie našich vlastných myšlienok a súhlas s našimi postojmi, potom naše otázky sa stávajú pokušením farizejov.

Učeníci odháňali deti od Pána. Ani nám často nepasujú do našich plánov a „veľkolepých“ koncepcií drobní, detskí a jednoduchí ľudia... U Boha však — a tak aj v práci pre neho — platia celkom iné meradlá.

Pán povoláva každého človeka ináč. Každému dáva osobitnú úlohu. Čo všetko sa skrýva v Spasiteľovej výzve: „...Keď chceš byť dokonalým, predaj všetko, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebesiach. Potom príď a nasleduj ma. „Tak dobre to vieme. A čo tieto slová hovoria nám, mne-tebe, a to dnes?!

Kristus prehodnocuje naše postoje a predstavy. Len postoj služby, pomoci a chápacej lásky nás robí naozaj veľkými, len takáto láska činí náš život plným životom.

(Vybral a prel. M. Skala)

Matky

Naše matky
ako naklonené jablone
vydali svoje plody.
Zrosené čelá
im sušieval vietor,
vonnými zásterami
pudrovali naše vlhké tváre.

Cez vrz domových vrátok
obťaženi chlebom
sme sa cedili
k potoku
k starým víbom.
Keď záclony
uväznili svetlo,
ich oči nám boli fackami.
Usmevy zvonili
po kútoch domova.
Vzdychmi podopierali
naše vzdychy,
pisali písmená
rukou na našej ruke...

Aj dnes citíme z nich
teplo domova.
Zo starých stien
ich obrazy hľadia
na naše cesty...

Andrej Lambert

(Dokončenie zo str. 11)

Uprostred týchto význačných osobností a celého slávnostného zhromaždenia sa osobitne vynímala postava Matky TERÉZIE Z KALKUTY, ktorej túto cenu udelili. O jej pôsobnosti, osobných vlastnostiach, práci a zásluhách sme priniesli informatívny príspevok už v našom kalendári na rok 1970, takže našim čitateľom nie je jej osobnosť neznámou. Jej dielo milosrdnej lásky, ktoré vykonáva najmä v najchudobnejších štvrtiach indických miest, ale aj inde spolu so sestrami rehoľnej komunity, ktorej je predstavenou, sa rozrástlo do takej miery, že práve preň jej cenu mieru udelili. Táto cena predstavuje okrem morálneho všeľudského uznania aj peňažný obnos 15 000 dolárov, ktoré Matka Terézia použije na výstavbu nového domu pre ľudí, ktorí sú bez prístrešia a domovom je im ulica alebo chodník v hociktorom z indických miest. Celé misijné dielo našej laureátky prakticky dosvedčuje hlavnú tézu Posolstva Svätého otca Pavla VI. na tohtoročný Deň mieru, že pre kresťana každý človek je jeho bratom.

Na záver aspoň zbežný výpočet zariadení diela Matky Terézie: V Kalkute, kde sa zrodilo jej misijné dielo, je v prevádzke do 150 zariadení služby milosrdnej lásky, ktoré vedú jej rehoľné sestry. V Indii okrem Kalkaty pôsobia ešte v ďalších 17 mestách. Vo Venezuele majú tri domy, v Austrálii dva, na Ceylone jeden a rovnako po jednom v Ríme, Londýne, v Tanzánii a v Amáne.

Marián SKALA

naša mladá

Dňa 25. marca náš cirkevný kalendár uvádza výraznými písmenami významný sviatok: ZVESTOVANIE BOHORODIČKY. V liturgických príručkách v cirkevnej slovančine je tento sviatok uvádzaný ako Blahoviščenie. Preto by sme mohli tento sviatok označiť ako Blahozvest' Presv. Bohorodičky.

To už nebola prorocká predpoveď, ale zvest', prvá zvest', že sa narodí Spasiteľ sveta a vyvolenej deve, panne zasnúbenej zbožnému a spravodlivému Jozefovi, ako prvej toto z Božej vôle zvestoval archanjel Boží Gabriel.

Popis tohto zvestovania nachádzame v prvej kapitole evanjelia sv. Lukáša (verše 26–38):

„Ona keď to počula (niektoré grécke rukopisy sv. Písma píšú: keď ho zazrela), zarazila sa nad jeho rečou a rozmyšľala, čo je to za pozdravenie. I riekol jej anjel: „Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha! Hľa, počneš v živote a porodíš Syna a nazveš ho menom Ježiš! On bude veľký a Synom Najvyššieho sa volať bude. Pán Boh odovzdá mu trón jeho otca Dávida. A kraľovať bude nad rodom Jakubovým naveky a Kráľovstvu jeho nebude konca.“

Presv. Panna prekvapená i preľaknutá sa spýtala:

„Ako sa to stane? Veď ja muža nepoznávam! A hneď sa jej dostalo tejto odpovede: „Duch svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho zatieni ťa a preto aj to Sväté, čo sa narodí z teba, Synom Božím nazývať sa bude. Hľa, Alžbeta, príbuzná tvoja, tiež počala syna vo svojej starobe... u Boha nijaká vec nie je nemožná.“

○ poslušnosti pre malých i veľkých

Nebojte sa, že vás budem moralizovať, zastráňovať, alebo vyzývať k nejakej otrockej služobnosti. Chcem opísať prípad z vlastného života, ktorý ako sa skromne domnievam, prispieje k tomu, aby sme čnosť poslušnosti nepodceňovali, ale dali jej vo svojom živote také miesto, aké jej patrí!

Bolo to hneď po prechode frontu za poslednej svetovej vojny, keď som sa vracal do svojho pôvodného bydliska ešte s dvoma inými rodinami, na autách našej čs. brigády, s výslovným dovolením jej vtedajšieho veliteľa a teraz nášho milovaného p. pre-

zidenta Ludvika Svobodu. Na ceste z Levoče do Prešova v pohorí Branisko ešte pri stúpaní na vrchol pohoria naše auto dostalo sa do kritického stavu. V stroji prestal riadne fungovať zapalovač (sviečka). Veliteľ kolóny — istý čatár — zastavil celú kolónu a dali sa spoločnými silami do opravy stroja. Bolo to vo februári 1945. Skoré ráno. Čerstvý sneh posypal námrazu sťa by cukrom, ktorý však pod kolesami aut nebol ako piesok, ale ako prvotriedna a veľmi nebezpečná kízavka.

Po nejakej chvíľke opravovania stroja auto cúvľo niekoľko metrov dozadu.

Keď sa zastavilo, zvolal som nahlas: „Ej, poďme my dolu! — Veď keď sviečka celkom vypovie službu, pôjeme hlava nehlava vzad!“ — V zá-
pätí na toto moje volanie zaznel hlas veliteľa: „Zostať na mieste!“ — Mili čitatelia, mohol by som sa vám po pravde zaprisahať, že som bol sto-percent presvedčený, že sa stane, ako som povedal. A predsa som sa ani nehnul z miesta, lebo mi hneď preletela hlavou myšlienka. „Poslušnosť je nado všetko, najmä v kritických okamihoch. — Veliteľ je teraz pre mňa predstaveným. Som povinný ho poslúchať.“ — Ja som si v srdci bleskurýchle aj odpovedal: „Poslúchnem. Nehnem sa, nech sa stane čokoľvek.“

Netrvalo azda ani pol minúty a veru už sa dialo, čo som predvídať... Sedel som v aute tvárou obrátený do zadu. Nuž s otvorenými očami som pozeral nešťastiu do tváre. V okamihu som sa stal ako by bezcitný a nemý. Ani som nekríchal, ani som sa nemodlil. Len som pozeral, čo sa s nami stane na takej ceste, na svahu hory, letiac autom dozadu...

A veru, nestalo sa mi nič, ani vlas na hlave sa mi neskrivil, len sa mi vlasy zježili od strachu. Nestalo sa nič ani nikomu inému, kto uposlúchol povel veliteľa ako ja...

Sofér, na šťastie, sedel v aute ako ostrieľaný vojak sa už načil bleskurýchle rozmyšľať a konať... Mal ťažkú voľbu, ako zacieliť beh auta dozadu. Do priekopy, do brehu, ktorý bol vysoký a na ktorom boli silné stromy a nejakých 6 metrov od seba? — Či do priepasti po svahu? — Zrejme, že pustil do brehu, nech sa stane čokoľvek... Zadné kolesá vyšli na breh, predné zostali v priekope. Pri tom však došlo k takému náhlému a silnému nárazu, že niektoré veci rodín, čo sa vracali z evakuácie, vyleteli z auta. Poslušným sa však nič nestalo. I tu bola poslušnosť nado všetko!

Ale našiel sa medzi nami v aute jeden neposlušný hlas veliteľa. Pokúsil sa o zoskok z auta vtedy, keď už auto bežalo vzad hlava-nehlava. Chcel sa odhodíť do boka, do snehu v priekope. Ale sa ešte rukami držal dosák karosérie, keď auto narazilo na breh. Spätý odraz dosky ho udrhel do čela. Po zastavení auta našli sme ho s veľkou ranou na čele omdletého v priekope. Coskoro sme mu dali prvú pomoc, priviedli sme ho k vedomiu z omdletia. Ale po obede v ten istý deň už bol vyložený v márnici prešovskej nemocnice. Zanechal po sebe ťažko zarmútenú rodinu. Ani jemu by sa nič nebolo stalo, ako sa nestalo ani nám, ak by aj on bol konal ako my podľa zásady, že poslušnosť je nado všetko. o. J. Ciernohorský.

Radosť z novej hračky je u každého dieťaťa radosťou veľkou a úprimnou. Iste ste ju už, milé deti, pocítili a prežili, keď ste dostali pod stromček, k meninám, narodeninám alebo za dobré vysvedčenie buď nové autičko, bábiku, vlak alebo niečo iného.

Spomenuli ste si vtedy na to, že za ten úsmev, čo vám žiari na vašej nevinnej a blaženej tvári, nestačí povedať iba prosté slovo „ďakujem“ (a koľkí nevyslovia ani toto!)? Túto vďačnosť treba splácať nielen obyčajným pekným slovom, ale aj peknými drobnými skutkami!

Predsavzatie každého z vás, milé deti, nech je také: Za radosť, ktorú mi spôsobujú moji drahí rodičia akýmkoľvek darčekom, sa nielen pekne poďakujem, ale aj urobím niečo, z čoho budú mať zase radosť oni.

Nech si každé z vás povie: Mojim heslom voči milovaným rodičom, súrodencom a ostatným ľuďom bude: Radosť za radosť, úsmev za úsmev!

Pre mravnú výchovu detí veľa znamená aj správne udeľovať odmeny.

Pre duševné zdravie detí znamená nesmierne mnoho dostatok radosti.

Najsilnejší vplyv na reč detí má kultúrna rodinného prostredia.

Základ poslušnosti je najpevnejší, ak deti cítia alebo sú si vedomé, že rodičia nad nimi bdejú a že ich nároky voči nim vyplývajú z ozajstnej starostlivosti.

(Z knihy, ktorá vyjde v edícii Knihy pre rodičov v SPN).

Maďarský katolícky časopis Új ember uverejnil a za najroztomilejší detský rozhovor roku uznal tento príbeh:

„Lekár má vilu blízko hradu, teda v Bude, avšak svoju ordináciu za Dunajom v Pešti. S jeho päť- a sedemročným synkom ide mamička za krásneho dňa pešky do otcovej ordinácie. Idú okolo veľkolepej baziliky sv. Štefana a ten menší sa zastaví. „Čo je to?“ pýta sa; a ten väčší, nečakajúc na odpoveď mamičky, múdro povie: „To je predseda baziliky. „Na to sa menší pýta ďalej: „A čo to je?“ A zasa ten väčší mu odpovie: „No to je predseda dom, kde býva Pánbožko!“ Malý sklamané hovorí: „Ja som myslel, že Pánbožko býva v nebičku?“ a na to ten väčší mu vysvetľuje: „No isteže, v nebičku býva, ale tu predseda ordinuje!“

STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE TELA

1. Zdravie je najväčším pokladom človeka. Keď sme zdraví, zdá sa nám tento poklad prirodzeným a samozrejším. Oceňujeme ho až vtedy, keď ochoríme. Zdravý človek má zo života radosť. Je prístupný. Premáha ťažkosti života. Chorý človek nepozná radosť zo života, ani z dobre vykonanej práce. Bohatstvo ho neteší pretože nemôže ho využiť. Zdravie sa nedá kúpiť za nič na svete. Ani rozumová práca nejde tak dobre chorému, ako keď sme zdraví. Veruže, je pravdou klasicke úslovie: „Mens sana in corpore sano — V zdravom tele zdravý duch!“

2. Slnko, vzduch a voda podporujú naše zdravie. Nadovšetko slnko osoží nášmu zdraviu. Poskytuje mu svetlo, teplo a lúče, ktoré blahodárne účinkujú na naše telo a podporujú ho. Preto využívajme slnka. Usilujme sa bývať v bytoch, prístupných slnku. Radi sa zdržujme na slniečku. Občas si ožiarime te-

lo slnkom („slní sa“). Pamätajte si životnú skúsenosť vekov: „Kam slnko nechodí, tá lekár prichodí“.

3. I čistý a zdravý vzduch veľmi osoží nášmu zdraviu. Je aspoň tak potrebný pre život ako v kahanci olej pre oheň. Telo si naberá vzduch hlavne dýchaním cez pľúca. Rozumný a slušný človek hojne dopraje vlastnému telu dobrého zdravého vzduchu. Dosiahne toho predovšetkým zdržovaním sa na zdravom vzduchu, potom vetraním. Po práci chodí na prechádzku, alebo doma na dvore, v záhrade sa baví. Denne robíva dýchacie cviky, čím podporuje najmä pľúca. Na prechádzkach, najmä v lese, občerstvuje iba pravidelná, rovnomerná a pokojná chôdza s pravidelným dýchaním v pohodlnom kroku.

4. Radi vetráme! V byte a v pracovniach vetráme aspoň ráno, na obed a večer, v pracovniach i častejšie, v školských triedach po každej hodine, v kostoloch po každej hromadnej návšteve veriacich a okrem toho denne aspoň raz! Vyni-

kajúci maďarský spisovateľ, člen viacerých učených spoločností, archidiakon, VILIAM TOWER napísal: „Farár nech kontroluje správne vetranie kostola. Totižto v mnohých kostoloch alebo chrámoch jestvovali by všetky podmienky pre správne vetranie, ale ľudia, ktorí čistia kostol z pohodlia, alebo v nedostatku primeraného citu v čase čistenia neotvárajú ani okná ani dvere, ale pri zavretých dverách a oknách zametajú a rozviria prach. Pravdaže, toto je naničhodné, podfukové čistenie“ (Illem kodex, 2. vyd. zväzok, Budapešť 1940, str. 121).

5. Ako vetrať v bytoch? Prevádzame to otváraním okien, a to v lete i v zime. V lete necháme okná otvorené takmer celý deň, ba i v noci (ak nie sme chorí). Pravda, opatrnosti — nikdy dosť! Pamätajme na nočné búrky! V zime vetráme častejším otváraním okien i dverí, ale na kratší čas!

o. Dr. S. D. Veselý

V MEDZINÁRODNOM ROKU VÝCHOVY a vzdelávania, ktorý vyhlásilo valné zhromaždenie OSN na počesť J. A. Komenského, vydalo SPN Esperantsko-slovenský a slov.-esperantský slovník. Jeho autorom je R. S. Seemann. Cena viaz ex. 40 Kčs.

UMENIE RENESANCIE A BAROKA je názov 3. zväzku svetoznámej Larousseovej encyklopédie: Umenie a ľudstvo. Vydalo nakl. Odeon v Prahe. V podaní najznámejších znalcov svetového umenia líči vývoj výtvarnej kultúry na počiatku novoveku. Cena viaz. výtlačku s ochranným puzdrom 115 Kčs.

K NEDÁVNÝM SEDEMDESIATINÁM Th. dr. Emila Boleslava Lukáča, nášho popredného medzivojnového básnika esejistu a kultúrneho organizátora vydalo nakl. Slovenský spisovateľ v Bratislave v edícii Siluety štúdiu o Lukáčovej tvorbe, napísanú prof. dr. A. Kostolným. Okrem toho uvedené nakladateľstvo vydá prvý zväzok Vybraných spisov E. B. Lukáča pod názvom Živý a dielo.

PODIEL SOVIETSKYCH UMELCOV na drobnej grafike ktorú predstavujú Ex libris, je medzinárodne uznávaný. O vysokých hodnotách tohto umenia hovorí bohato ilustrovaná monografia „Ekslibris“, ktorú vydala Kniha v Moskve. Zostavili ju J. M. Minajev a S. P. Fortinskij.

V DENTOVOM NAKLADATELSTVE v Londýne vyjde už v 4. vydání populárna kniha A. J. Hoppé, ktorá je sprievodcom celou svetovou literatúrou od r. 1960.

PROF. A. CHVÁLA, vynikajúci grafik a typograf v Prahe, dožil sa v nedávnych dňoch svojich požehnaných 85-tich narodenín. Pri tejto príležitosti vyšla v edícii Obolos monografia o jeho živote a diele, ktorú napísal dr. B. Liška. Prof. A. Chvála upravil na 300 kníh a vydal vyše 200 bibliofilii, ktoré ručne vysádzal písmenkom po písmenku. V jeho bibliofilskej edícii vyšli básnické zbierky o J. Demla, kanonika J. Lebedu, dr. E. Korbu a i.

KNIHU O RAFAELOVI, svetoznámom stredovekom umelcovi, napísal J. P. Hennesy, riaditeľ chýrneho londýnskeho múzea Viktoria. Zhrňuje v nej okrem hodnotenia Rafaelovho diela aj názory na umelcovu tvorbu od 16. stor. až po prítomnosť.

SUPRAPHON vydá v týchto dňoch dlhotrvajúcu gramofónovú platňu, na ktorej populárny pražský svätjakubský zbor so solistami za spolupráce členov Symfonického orchestra FOK nahrál dve vynikajúce skladby z 18. stor. od choceňského kantora T. N. Koutníka. Zbor diriguje J. Hercl, na organe hrá Otto Novák, riaditeľ chóru u sv. Víta v Prahe.

MAJSTRI UMENIA O UMENÍ je titulom pozoruhodnej edície moskovského nakladateľstva Iskusstvo, v ktorej vydali už 7. diel. Zostavil ho ako hlavný redaktor A. A. Gruber s kolektívom. Prináša na 750 str. ukážky z korešpondencie, denníkov, prejavov a statí ruských maliarov o umení národov ZSSR v 19. a 20. stor.

OSOBNOSŤ OTCA B. BOLZANA, popredného predstaviteľa obrodeneckej doby, spomenula Spoločnosť pre dejiny vied pri Čs. akadémii vied na večierku v budove fakulty jadrovej fyziky v Prahe dňa 10. februára t. r. prednáškou o niektorých Bolzánových myšlienkach, ktoré vybral, komentoval a predniesol dr. K. Večerka.

NAKLADATELSTVO ECHTER vo Würzburgu vydalo k Dostojevského textom 80 strán obrazov a drevorytov pod názvom Ruské chrámy.

20 ROKOV OD SMRTI vynikajúceho východoslovenského kultúrno-osvetového pracovníka dlhoročného riaditeľa bardejovského múzea a úprimného priekopníka ekumenizmu, preláta Gejzu Žebrackého, uplynie dňa 7. marca t. r.

Z. S. SMIRNOVA pripravila súbor Živopis drevnej Rusi (vyd. Aurora v Leningrade), prinášajúci farebné reprodukcie ikon, ktoré objavili pracovníci Štátneho ruského múzea v staroruských mestách a dedinách.

SLOVNÍK STAROSLOVIENSKEHO JAZYKA, zošit č. 20, vydala Academia v Prahe. Hlavný redaktor dr. J. Kurz. Str. 64. Cena brož. 25 Kčs. Slovník obsahuje heslá: Nasytiti — nepokorn.

FILM O ŽIVOTE O. DAMIÁNA, apoštola malomocných ako aj o jeho obetavej práci medzi malomocnými nakrútila v španielsko-amerikej koprodukcii a hlavnú postavu vytvorí reholník, bývalý filmový herec Hubert Elsen.

SLOVO — časopis gréckokatolíkov. Vychádza raz mesačne. Redakcia a administrácia Košice, Moyseova 50. Vydáva spolok sv. Vojtecha v Trnave v CN. Rediguje dr. Emil Korba. Uzavierka čísla je 10. v mesiaci pre nasledujúce číslo. Neobjednané rukopisy nevraciam. Tlačia Dukelské tlačiarne, n. p., Prešov. Pov. SÚTI č. 245/69-sekr. z 20. VI. 1969. Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky do zahraničia prijíma Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. Cena jedného výtlačku 2 Kčs.

Kniha

TECHNIK V REVERENDE, je kniha ktorá chce priblížiť najmä mladým čitateľom svetlú postavu kňaza, vynálezcu a maliara Jozefa Murgaša. Príručný slovník náučný, III. diel, str. 235 z r. 1966 o ňom uvádza: „Nar. 1864. Zomrel 1929. Slov. maliar a vynálezca. Po vyštudovaní teológie sa venoval maliarstvu (v Budapešti, v Mníchove). R. 1896 odišiel do Ameriky, kde bol farárom slov. kolónie v baníckej osade Wilkes Barre v Pensylvánii. Vytvoril rad obrazov pre kostoly na Slovensku a v Amerike. Bol tiež významným priekopníkom bezdrôtovej telegrafie (dvanásť patentov z rokov 1903–16) v mnohom predstihol Marconiho.“

Knihu o J. Murgašovi napísala M. Valehrachová. Vyšla v nakl. Mladé letá (Bratislava, nám SNP 11). Cena viaz 15,50 Kčs.

ZLÝ SEN od známeho francúzskeho katol. spisovateľa G. Bernanosa je pútavým detektívnym príbehom. Vydala Mladá fronta v Prahe. Cena viaz. 16 Kčs.

VÝŠEHRAD, nakladateľstvo Lidové demokracie, Praha 2, Karlovo nám. 5, vydalo v nedávnych dňoch tieto zaujímavé a vzácne knihy, ktoré doporučujeme úprimnej pozornosti našich čitateľov: Tri legendy o krucifixe od klasika českej literatúry Júlia Zeyera. Cena 17 Kčs.

Našu pozornosť si zaslúži najmä pozoruhodná kniha J. Bishopa: Den, kedy zemrel Kristus. Preložil J. Čulík. Cena viaz. 24 Kčs. Podobne nás zaujme aj preklad knihy švédskeho spisovateľa P. Lagerkvista: Barabáš.

PRAKTIKUS, sprav si sám — je nadsis dobrej príručky pre záujemcov o zdokonaľovanie a údržbu bytu i životného prostredia. Vyšlo v nakl. Alfa (Bratislava, Hurbanovo nám. 6.) Cena viaz. 30 Kčs.

POÉZIA národného obrodzenia — názov knihy dr. K. Rosenbauma, ktorá vyjde nákladom Slov. akadémie vied v Bratislave a v ktorej autor rozoberá hlavné diela najvýznamnejších predstaviteľov nášho obrodzenia a veľkých Slovanov: Jána Kollára, P. J. Šafárika a Jána Hollého. Str. 276. Cena viaz. 30 Kčs.

KRÁSY NAŠEJ VLASTI zachytávajú dve významné publikácie: Krásy Československa od V. Heckela (Vyd. Orbis, Praha) a kniha Nová tvár Slovenska s predslovom L. Kompiša a textom pod obrazmi od K. Belického. Vydalo nakl. Práca a Ministerstvo stavebníctva. Cena viaz. 86 Kčs.

STALETÍ KOLEM NÁS nesie názov kniha J. Herouta, ktorú vydalo nakladateľstvo Odeon v Prahe. Autor knihy v nej podáva prehľad stavebných slohov od doby predrománskej až do našej prítomnosti.

Nepostrádateľná príručka pre záujemcov o stavebné umenie a kultúru. Cena 36 Kčs.